

PTUJSKI TEDNIK

Številka 42.

PTUJ, 3. NOVEMBRA 1961

CENA 20 DIN

Letnik XIV

V Juršincih za 20-letnico vstaje

Nova zdravstvena postaja odprta

NAČRT ZA PRIHODNIH 5 LET

V Juršincih so se tudi tokrat, v nedeljo, 29. oktobra 1961, dobro pripravili na izredno slovesnost: otvoritev nanovo urejene zdravstvene postaje z imenom dr. Metoda Spindlerja, ki je vklesano na spominski plošči padlim borcem tega kraja.

Pravočasno so ustanovili pripravljalni odbor, ki si je razdelil delo in z njim tudi začel. Razposlali so vabila. Povabili so zveznega poslance dr. Jožeta Potrča iz Ljubljane, sekretarja občinskega komiteja ZKS Janka Vogrinca, predsednika občinskega ljudskega odbora Lojzko Stropnikovo, republiškega po-

sianca Ivana Kranjčiča, predsednika občinskega odbora ZB NOV Franca Belšaka in druge politične in upravne predstavnike, zdravnike in kolektiv zdravstvenega doma Ptuj in druge. S posebno pozornostjo so povabili vdovo pokojnega dr. Metoda Spindlerja in njegove tri hčerke ter svoje druge padlih borcev in žrtev. Povabili so na slovesnost domače prebivalstvo z odborniki organizacij in društev na čelu. Nekateri so molče sprejeli vabilo, drugi so se zani pisмено ali ustno zahvalili. Večina je prišla.

Dr. Jože Potrč in drugi gostje za tribuni

V zvezi z aktivno koeksistenco je dr. Jože Potrč tolmачil odlomek iz Titovega govora.

»Kitajce moti naša teza o koeksistenci in sodelovanju med državami Vzhoda in Zahoda. Toda v čem naj bi bilo sodelovanje z zahodnimi deželami škodljivo? Kdo živi v teh zahodnih deželah? Mar žive v zahodnih deželah samo milijonarji in bogataši, ali žive tam tudi delavci in kmetje — in to v še večjem številu kot v drugih deželah, ker so pač zahodne dežele zelo visoko razvite. Tudi tam živi ljudstvo — zakaj torej ne bi sodelovali s temi ljudstvi, zakaj bi postavljali plot med nami in ljudstvi zahodnih narodov?«

V zvezi z atomskimi poskusi in oboroževanjem Sovjetske zveze je dr. Jože Potrč tolmачil nekaj besed iz govora maršala Malinovskega na XXII. kongresu

bo v tej vojni, če nam jo bodo imperialisti vsilili, zmagal socialistični tabor, kapitalizem pa bo za vselej uničen.«

Po vsem povedanem so lahko navzoči razumeli, v čem je glavna vsebina miroljubne politike Jugoslavije in izvenblokovskih dežel, ter njihove podpore v svetu.

Jasen je bil tudi dr. Potrčev poziv za večje sodelovanje ljudstva v KZ pa tudi njegova iskrena želja, da bi nova zdravstvena postaja v celoti služila namenu.

Dr. Mitja Mrgole, upravnik ZD Ptuj, je med drugim dejal: »Ni potrebno posebej omenjati, kakšnega pomena je ta zdravstvena postaja za preventivno zdravstveno dejavnost na tem področju. Statistike povedo, da išče sedaj približno 200 žena letno nasvete v posvetovalnici za žene in matere. Prej so bile prepuščene same sebi in starim navadam ter vrazam, kar je imelo čisto hude posledice. Isto lahko trdim tudi za otroke. Posvetovalnico za otroke je obiskalo v letu 1959 400 otrok ob 61 rojstvih, v letu 1960 — 345 otrok ob 53 rojstvih in v letu 1961 — 182 otrok ob 31 rojstvih. Vsak otrok je bil 5—6-krat v posvetovalnici. Nedvomno mora to delo roditi uspeh.«

Ob koncu svojega nagovora je še dejal: »Dovolite, mi, da se še enkrat zahvalim skupnosti za vso pomoč, zahvaljujem pa se tudi vsem, ki so s svojim organizacijskim delom pripomogli k uredništvu te humane ideje.«

Predsednica občinskega ljudskega odbora tov. Lojzka Stropnikova je dejala: »Zelim, da bi zdravstvena postaja v Juršincih čimbolj služila ljudstvu tega območja zlasti v preventivni službi in pomoči!«

Vsi so se strinjali z njeno željo in so jo s pogledom spremljali od tribune do vrat, kjer je v znak otvoritve prerezala vrstico. S tem je bila postaja svečano odprta in izročena namenu ter predana v varstvo zdravstvenemu osebju s tov. dr. Komadnikom na čelu.

Mnogi gostje in domačini so prišli na povabilo tov. Martina Slodnjaka na ogled prostorov. (Nadaljevanje na 2. strani)

Spominska plošča na steni zdravstvene postaje

V nedeljo zjutraj, 29. oktobra 1961, so bili vsi odborniki SZDL, zdravstveno osebje in učiteljstvo na nogah. Ob pogledu na temno nebo niso postali malo dušni. Se bo že zvedrilo in se tudi je. Zvoki godbe na pihala »Stobodec« iz Ptujja so zgodaj zdrabili vso okolico in dan se je dobro začel. Pred novim zdravstvenim domom in na cesti do šole je bilo vedno več gostov in domačinov. Pripravljalni odbor je še dopolnjeval, česar ni prej mogel, ko je rosilo.

Zastave pri spomeniku Lackovi četi v Mostju in venec pred spomenikom je vsakogar opozoril, da je slovesnost v Juršincih namenjena tudi spominu na padlo Lackovo četo. Nekateri od prispelih z različni vozili sem iz Ptujja, so se ustavili pri spomeniku, drugi so se v počasni vožnji ozrli najj in pogovor je ostal pri Lackovi četi, pri dr. Metodu Spindlerju, pri Toplakovi in drugih ter pri regulaciji Pesnice, ki se počasi bliža Juršincem.

V nedeljo tod ni bilo velikega tovnega prometa, ki ga je veliko med tednom, kar se da sklepati po grozno razdejani cesti. Te so menda glede na velik promet povsod predmet najživahnih razprav in ugibanj, če bodo kdaj prekrite z asfaltom, sedaj pa vsaj z gramozom.

Slovesnostna seja v prosvetni dvorani in otvoritvena slovesnost pred zdravstveno postajo sta bili glavni točki dopoldnevnega programa.

Na slovesnostni seji je pozdravil predsednik SZDL Martin Slodnjak vse navzoče svoje, predstavnike, goste in domačine in je v kratkem opisal razvojno pot Juršince od upora borcev Lackove čete proti fašizmu do danes ter je naštel doslej dosežene uspehe. Za nagovorom tov. Slodnjaka je govoril še tov. Fr. Holc, ki je tudi izročil skromne nagrade Martinu Slodnjaku, Ivanu Kovačiču in Janži Toplaki za dosedanje uspešno delo na raznih področjih.

Pred zdravstveno postajo se je zbralo nad tisoč ljudi in na tribuni je tov. Martin Slodnjak pozdravil navzoče ter se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je slednjitje izpolnje-

na želja po zdravstveni postaji a stalnim zdravnikom. To je za Juršince praktičen spomenik na padle borce, ki bo dobro in vsakodnevno služil zdravstveni zaščiti delovnih ljudi in njihovega zdravstvenemu prosvetljevanju.

Lepo urejena zdravstvena postaja

Zvezni poslanec dr. Jože Potrč je zasnoval svoj govor na vlogi KPJ oziroma ZKJ v borbi proti fašističnemu okupatorju in je spomnil navzoče na grozodejstva, ki so jih počenjali nad svobodoljubnimi narodi Evrope Hitler in njegovi pomagači Eichmann in drugi, da bi zlomili odpor narodov Evrope ter da bi potem zagospodarili nad temi deželami.

V zvezi z velikimi žrtvami za priboritev svobode je govoril dr. Jože Potrč o številnih spomenikih v spomin padlim borcem, ki bodo mlajšim rodovom tolmачili vsebino svetlih ciljev, za katere so padli najboljši sinovi narodov Jugoslavije.

Na drugi strani je govoril tov. dr. Potrč o borbi ZKJ skupno z ljudstvom FLRJ proti oboroževanju velikih sil, dveh blokov, ki bi rada zagospodarila svetu. Govoril je o borbi proti atomskim poskusom, o politiki aktivne koeksistence, govoril je o ekonomski pomoči nerazvitim deželam. KPJ je pravilno ocenjevala fašistično nevarnost in je nanjo opozarjala ljudstvo ter se tudi odločila premagati njeno zlo. Tudi danes ZKJ pravilno ocenjuje nevarnost tekmovanja v atomskem oboroževanju, proti kateremu se bori skupina neangažiranih držav.

»Nasla dežela je velika in prostrana. Manj je ranljiva kot so kapitalistične dežele. Poslonoma pa smo si v svesti tega, da bi bila tova naš izredno huda vojna. Trdno smo prepričani, da

»Bodoča svetovna vojna, če je ne bomo preprečili, bo neizogibno tako uničevalna vojna, kakršne še ni bilo. V njej bo padlo na stotine milijonov ljudi in cele dežele se bodo spremenile v puščavo brez življenja, prekrite s pepelom.« Glede tega, kako bi taka vojna prizadela samo SZ, je maršal Malinovski dejal: »Nasla dežela je velika in prostrana. Manj je ranljiva kot so kapitalistične dežele. Poslonoma pa smo si v svesti tega, da bi bila tova naš izredno huda vojna. Trdno smo prepričani, da

»Bodoča svetovna vojna, če je ne bomo preprečili, bo neizogibno tako uničevalna vojna, kakršne še ni bilo. V njej bo padlo na stotine milijonov ljudi in cele dežele se bodo spremenile v puščavo brez življenja, prekrite s pepelom.« Glede tega, kako bi taka vojna prizadela samo SZ, je maršal Malinovski dejal: »Nasla dežela je velika in prostrana. Manj je ranljiva kot so kapitalistične dežele. Poslonoma pa smo si v svesti tega, da bi bila tova naš izredno huda vojna. Trdno smo prepričani, da

»Bodoča svetovna vojna, če je ne bomo preprečili, bo neizogibno tako uničevalna vojna, kakršne še ni bilo. V njej bo padlo na stotine milijonov ljudi in cele dežele se bodo spremenile v puščavo brez življenja, prekrite s pepelom.« Glede tega, kako bi taka vojna prizadela samo SZ, je maršal Malinovski dejal: »Nasla dežela je velika in prostrana. Manj je ranljiva kot so kapitalistične dežele. Poslonoma pa smo si v svesti tega, da bi bila tova naš izredno huda vojna. Trdno smo prepričani, da

Tov. Lojzka STROPNIKOVA je prerezala trak

Glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi za območje bivšega ptujskega okraja

Izdaja »Ptujski tednik« z avtonomnim financiranjem

Odgovorni urednik: Anton Bauman

Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8

Telefon 156. čekovni račun pri Narodni banki Ptuj št. 604-10-3-206

Rokopisov ne vračamo.

Tiska Mariborska tiskarna Maribor.

Celotna naročnina za tuzemstvo 1000 din, za inozemstvo 1500 din

KOMEMORACIJA 1. novembra pred spomenikom borcev na ptujskem pokopališču

Naš KOMENTAR

Opozorilo brez odmeva

Generala skupščina OZN je v soboto sprejela resolucijo, v kateri poziva SZ, naj ne preizkusa 50-megatonske bombe. Kakor kaže, je poziv naletel na gluha ušesa. Jugoslavija je podprla resolucijo zaradi svojega načelnega stališča, da je sploh treba prenehati z vsemi jedrskimi poskusi, ki vse bolj zastrupajo ne le politično, temveč tudi dejansko ozračje.

Opozorilo brez odmeva

Jasno je, da bi tak poziv moral poslati vsem tistim deželam, ki že imajo jedrsko orožje, in tistim, ki si prizadevajo, da na kakšen koli način pridejo do njega. V času, ko se na svetu še močno čuti berlinska kriza, vplivajo kaj neugodno uradne izjave v Bonnu, da se bo Zahodna Nemčija v primeru, da bi prišlo do sporazuma med SZ in ZDA glede Berlina in Zahodne Nemčije, lotila izdelave jedrskega orožja. Ta grožnja je spričo velikih zahodnonemških industrijskih in pogonskih zmogljivosti in visoko kvalificiranega kadra zelo resna!

V spomin na nje, ki jim mnogo dolgujemo

Sreda, 1. novembra 1961 — dan mrtvih. Nekateri so ga smatrali za nedeljo, vsi pa za praznik.

Kjer imajo spomenike in spominske plošče, so jih obložili s cvetjem in so se zbrali dopoldne ali popoldne okrog njih ter so se spomnili padlih borcev, talcev, žrtev in preminulih svojcev. Zaigrala je godba, zapel je pevski zbor, govorniki je pozval zbrane k 1-minutnemu molku in je z govorom potem obudil spomin na nje, katerih imena so vklesana v spomenik in na neznane junake, ki počivajo v skupnih grobnicah ali na grobovih, kjer so bila najtežja bojišča. Nazadnje je častni vod vojakov izstrelil 3 salve. Tako je bilo v Ptujju, skoraj tako povsod v občini, pred spomeniki in spominskimi ploščami.

Vsako leto je enako za dan mrtvih in vendar ni tako. Iz leta v leto je ob spomenikih več mlajših, iz leta v leto je manj starejših, izmed katerih so se mnogi drug za drugim, večinoma neopazno poslovili, nekateri iznenada, drugi po bolehanju, tretji pa zaradi vojnih posledic. Vedno bolj se urejajo skupni grobovi. Predstavniki kolektivov prinesejo na nje vence, otroci iz sol prinesejo šopke, svoji prigejo svečke in uredijo grobove ter prinašajo najlepše cvetice, kar jih premorejo vrtnar ali vrtovi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tako se lahko zgodi, da se bo idejnim naslednikom Tretjega rajha, ki pod nacističnim vodstvom ni mogel ustaviti umaševalnega orožja v obliki jedrskega orožja, to posrečilo sedaj. Navzic temu odgovarjajo na Zahodu na takšna in podobna opozorila Moskve, da Zahodna Nemčija ne ogroža nikogar...

Nevarne demonstracije

Prebivalci Berlina so te dni doživeli dopodek, ki bi se utegnil spremeniti v tragični konec. V ulici Friedrichstrasse so si od petka na soboto stali nasproti — samo 50 metrov — ameriški in sovjetski tanki, s čimer je nemirna meja med obema mestima deloma dosegla svoj vrhunec. Na srečo so na obeh straneh hranih mirno ker in so se tanki pozneje umaknili — brez incidenta. Zahodnonemški minister za nacionalna vprašanja Lemmer je hotel priti s sprejemom celo do same meje, da bi izrazil, vendar so ga pri tem zaustavili ameriški častniki.

Ta dogodek znova opozarja veslele, naj še čimprej lotijo nemškega in berlinskega problema, ker predstavlja stalno nevarnost za mir. Kaj bo, če bo kdo na tej ali oni strani po ukazih ali brez njega sprožil prvi strel?

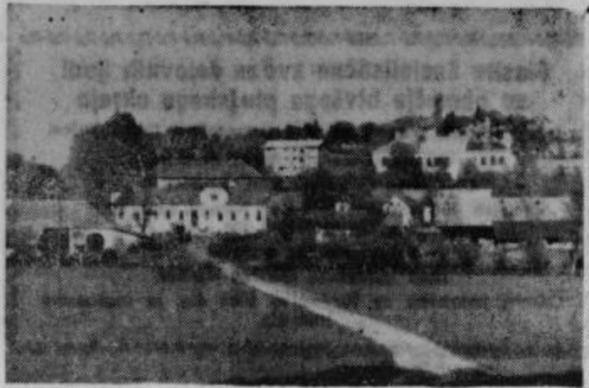
Pokol v Alžiru

Svobodoljubni Alžir je v sredo praznoval sedemletnico vstaje. Na poziv Alžirske fronte nacionalne osvoboditve, so Alžirci v vseh alžirskih mestih po ulicah demonstrirali v popolnem miru za neodvisnost Alžira in nosili zastave osvobodilnega gibanja. Toda vojska in policija sta streljali vanje brez vsakršnega povoda in po nepopolnih podatkih ubili več kot 50 ljudi kakih 150 pa ranili.

Očividci pripovedujejo, da so Alžirci tudi vržili solžju med Francozi in Alžirci, s čimer so pobudniki preživljanja krvi prevzeli nase še posebno težko odgovornost. Dočelili kažejo, da so kolonialne sile in njihovi nosilci trmasti kar naprej in da jih zgodovina ni ničesar naučila. Nespoto da bi sporazumom rešili sporna vprašanja in priznali Alžiru popolno neodvisnost, skušajo z grobo sfo zaustaviti logičen tok dogodkov. Nekaj dni pred tem je predsednik začasne vlade v Alžiru Benbada znova ponudil pariški vlad pričetek pogajanj. Mar pomenijo najnovejši zločin odgovor na to ponudbo?

Odločno obsodba »Kulta osebnosti«

V torku je v Moskvi končal z delom 22. kongres KP Sovjetske zveze. Po razmeroma ostri in obsežni kritiki protipartijske skupnosti — podpornika »kulta osebnosti« —, ki jo je vodil Molotov, so sprejeli zelo pomembne sklepe. Iz mavzoleja, v katerem počiva poleg velikega revolucionarja Lenina tudi Stalin, bodo odstranili Stalinov sarkofag! Na Rdečem trgu bodo zgradili spomenik v počastitev nedolžnim žrtvam stalinistične dobe. Te dni so tudi odkrili spomenik Karlu Marxu, katerega temelje je svoj čas odkril že pokojni Lenin, pa so gradnjo v Stalinovih časih opustili. Na ta način so na kongresu zaključili z dejenji obsodbo »kulta osebnosti« in tistih, ki bi ta kult hoteli gojiti tudi naprej.

Pogled na Juršince z južne strani

Zbrano ljudstvo ob otvoritvi zdravstvene postaje

Odborniki SZDL in združenih odborov na slovesnosti

Obvestila našim bralcem

Delovni čas upr. organov Obč. ljudskega odbora

Upravni organi Občinskega ljudskega odbora Ptuj uradujejo od 1. septembra 1961 dalje od sredah od 7. do 12. in od 13. do 17. ure; ob sobotah od 7. do 12. ure, ostale delovne dni pa od 7. do 14. ure.

Stranke sprejemajo upravni organi na sedežu občine Ptuj vsak torek in petek med 8. in 12. uro in vsako sredo med 13. in 17. uro oziroma med 16. in 19. uro.

LJUDSKA KNJIŽNICA PTUJ

MLADINSKI ODDELEK izdaja in sprejema knjige dnevno med 11. in 13.30 za vse učence osnovnih šol od 6. razreda za zunanje učence osnovnih šol 7. in 8. razreda ter za zunanje dijake.

Za ptujske učence osnovnih šol 7. in 8. razreda, za ptujske dijake in za vajence je knjižnica odprta dnevno od 15. do 18. ure.

ODDELEK ZA ODRASLE je odprt dnevno od 7.30 do 9.30 in od 16. do 18. ure. Ob sobotah knjižnica za odrasle ni odprta.

Ob nedeljah je knjižnica zaprta.

Čitalnica štud. knjižnice Ptuj

Čitalnica študijske knjižnice Ptuj je odprta ob torkih, četrtek in sobotah od 13. do 18.30 v ponedeljkih in petkih pa med 11. in 12. uro.

Muzeji in mitreji

Oddelek NOB, kulturno zgodovinska zbirka in arheološka zbirka so odprti v delavnikih med 9. in 12. uro in med 14. in 16. uro. Ob ponedeljkih je muzej zaprt. Ob nedeljah so odprte zbirke v ptujskem gradu samo dopoldne.

Za ogled mitreja na Zg. Bregu se oglašijo obiskovalci pri družini Rudolf zdravnik mitreja, ki ima ključke, na Sp. Hajdini pa pri družini Gojčkovič.

Nova avtobusna proga

Z 21. oktobrom 1961 je uvedlo Avtobusno podjetje Celje novo progo Celje-Maribor-Ptuj-Ormož-Čakovec-Lendava s prihodom v Ptuj ob 7.25 in z odhodom iz Ptuja ob 7.35.

V Ptuj se vrne ta avtobus ob 12.45 in odpelje iz Ptuja ob 13. uri v Maribor, od tam pa v Celje in Ljubljano, kamor prispje ob 16.45. Potniki imajo takoj zvezo v Primorje in na Gorenjsko.

Delavska univerza Ptuj

Vse informacije v zvezi s predavanji in predvajani filmov, s predavatelji in izobraževalnimi centri daje uprava Delavske univerze Ptuj, Trg mladinskih delovnih brigad, tel. št. 225 (nad NAMO) vsakodnevno med 7. in 12. uro.

Občinski odbor ZB NOV Ptuj

Vse informacije in potrdila v zvezi s pravicami članstva ZBNOV lahko dobite v pisarni Občinskega odbora ZBNOV Ptuj, Trg mladinskih delovnih brigad 4, tel. št. 221 (nad Nam), dnevno med 7. in 12. uro.

V tem času tudi lahko oddate svoje zapiske po spominih iz narodno-osvobodilne vojne.

PTT služba Ptuj

Za denarni, pisemski, brzojavni in paketni promet je pošta odprta dnevno od 8. do 13. in od 16. do 18. ure.

Za 20 letnico vstaje v Juršincih Nova zdravstvena postaja odprta

(Nadaljevanje s 1. strani)
Prišli so jih pogledat tudi sošolci pokojnega dr. Metoda Spindlerja, ki so dan prej slavili v Rogški Slatini 35-letnico mature. Med njimi je bil tudi dr. Miro Gulič, predsednik sveta za zdravstvo OLO Maribor, pa še dr. Rudi Leskovar, inž. Lojze Funkl, Ferdo Hudina in drugi.

V osmih prostorih postaje je nova oprema, rentgen, instrumenti. V ordinacijo prihaja vsak

dan mnogo ljudi. Še več jih bo prihajalo, ko bo v pritličju ob kraja urejena še javna kopalnica z banami, tuš in parna kopalnica. Ko bodo za to na razpolago sredstva, bo delo hitro gotovo. V glavnem do tega ni daleč.

Po slovesnosti so se gostje in odborniki SZDL ter krajevnih odborov zbrali v šoli ter so se ob prigrizku še pomenili o vprašanih, ki so vsakogar zanimala. Dr. Komadina je še nekaterim

raztolmačil načrte Juršince za bodočih pet let, ki kažejo na načrtno delo društev in organizacij ob pomoči in podpori vsega ljudstva, da bi se Juršinci čim bolj razvili in da bi dobili prostore, ki so jim potrebni za pravilno funkcioniranje raznih služb ter družbenih organizacij.

Vsi odborniki gledajo optimistično na te načrte in so prepričani, da bodo v celoti izvedeni, če bodo vsi pravilno razumeli skupen interes, ki tudi zahteva skupne žrtve in žrtve vsakega posameznika. VJ

LUČKE IN VENCJI

OB SPOMENIKIH PADLIH V NOB

Ko se ob dnevu mrtvih spominjamo pokojnih svojcev, se tem spominom pridružuje še spomin na vse, ki so morali umreti za boljši svet, za ideje bratstva in mira v boju proti fašizmu. Med milijonskimi žrtvami tega boja proti fašizmu je milijon sedem sto tisoč Jugoslovancev, iz ptujskega okoliša pa nad sedem sto.

Spomin na padle, ki se svečano izraža na dan mrtvih, ko na spomenike in ob spominske plošče polagamo vence, cvetje, zelenje in prizigamo lučke, bo živel iz roda v rod. Naša generacija pa je dolžna postaviti dostojne spomenike najvažnejšim dogodkom, ki so prispevali k osvoboditvi, in spomenike padlim, da bodo zabeležena na spomenikih vsa imena smrtnih žrtev v boju proti fašizmu.

Načrti

V letošnjem letu 20-letnice vstaje proti fašističnemu okupatorju si je občinski odbor ZB v Ptujju zadal nalogo, postaviti še preostale spomenike in spominske plošče, da bi ne bilo več nevklesanega imena žrtve za našo osvoboditev. Le za Ptuj, kjer imamo 107 žrtev v boju proti okupatorju, a na raznih ploščah zabeleženih samo 65, je organizacija Zveze borcev načrt za spomenik preložila. Zanj so prezahtevali načrti in denarni pogoji, ki terjajo daljši čas za premislek in izvedbo načrta. Najbrž bodo v okviru gradnje kulturnega doma rešili tudi počastitev spomina naših žrtev.

Občinski odbor ZB v Ptujju pa je pripravil načrt za spominske plošče 21 žrtev v Vidmu, 10 v Lovrencu, 7 v Stopercah, 9 v Cirkovcah, 14 v Grajeni, 8 v Trnovski vasi, 8 v Leskovcu, za Ptuj pa šestim talcem, padlim aprila 1945 ob Dravi. V Gorisnici so nameravali postaviti spomenik 32 žrtvam, v Cirkulanah pa 30.

Spomenik v Kidričevem

Kidričevo, ki skriva zgodovino delovnega fašističnega taborišča, je nameravalo postaviti spomenik pred upravno zgradbo tovarne v pisnem, ki bi pomenil trajno, javno in kratko zgodovinsko izpoved: »Ob 20-letnici vstaje — žrtvam nacističnega taborišča Strnišče, političnim zaporcem.«

Komunalna banka Ptuj

Za incesente za potrošniška posojila, ki zaradi zaposlitve teh zadev v dopoldanskem času ne morejo opraviti, je uveden tudi popoldanski čas poslovanja, in sicer vsak četrtek od 13. do 17. ure.

LUNINE SPREMENBE in VREMENSKA NAPOVED za čas od 5. do 12. novembra 1961

Mlaj bo dne 8. novembra 1961 ob 11. uri. Okrog 9. novembra dež, sicer pa ves teden hladno in neustanovitno vreme.

pornikom in vojnim ujetnikom — graditeljem temeljev naše tovarne.

Zakaj ni Kidričevo izpolnilo te zamisli, ne vemo. Vemo le, da so angažirani arhitekti, muzej in organizacija ZB izgubili za to zamisel, ki se je rodila v Kidričevem — precej časa, povezanega z nepotrebnimi vojnimi, razgovori o osnutku za spomenik in podobno. Morda se bo Kidričevo le oddolžilo začetnemu obdobju svoje zgodovine v naslednjih letih!

Neizpolnjeni in izpolnjeni načrti

Občinski ljudski odbor v Ptujju je spomladl odobril denarna sredstva za spominske plošče in spomenike v Vidmu, Lovrencu, Stopercah, Cirkovcah, Grajeni, Trnovski vasi, Leskovcu, v Ptujju pa talcem ob Dravi, Olgii Meglič in ustanovitvi odbora OF v Ptujju.

Ob obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda smo aprila odkrili spominsko ploščo na hiši, kjer je leta 1941 ustanovil Jože Lacko osrednji odbor OF za ptujski okoliš; na občinski praznik pa spominsko ploščo najpogumnejši ptujski revolucionarji Olgii Megličevi na Vičavi. Drugih načrtov pa nismo mogli izpolniti, ker je moral Občinski ljudski odbor v Ptujju preklicati obljubljeno dotacijo za spomenike. Vse priprave, ogledi za lokacijo spominskih plošč in spomenikov, meritve, osnutki, vse začeto delo smo prekinili in preložili. Žrtvam, ki so dale največ za našo domovino — ostajamo še naprej dolžni svoj dolg.

Ali smo v naši občini zadnji v domovini, ki še odlagamo spominske plošče žrtvam? Ne, nismo edini. Se so ponekod junaki, katerih imena nosi ljudstvo le v svojih srcih in o njih bi pripovedovali, če bi mogli, gozdovi, kjer so domovali, in kraji, kjer so se bojevali, ječe, kjer so trpeli, planjave in zidovi, kjer so jih uničili sovražnikovi streli. Ponekod pa so se spominom padlih še oddolžili. V Slovenjem Gradu so letos postavili celo dragoceno poprsja njihovih herojev.

V Cirkovcah in Cirkulanah

Ko so v Cirkovcah zvedeli, da letos ne morejo pričakovati dotacije za spominsko ploščo, so ob 20-letnici, ki so jo praznovali prejšnji mesec, sami postavili lep spomenik iz granita in vanj vklesali imena svojih žrtev. Spomenik imena na vrtu pred šolo, a le začasno. Iz preutesnjene okolja pred šolsko zgradbo ga bodo prenesli k stavbi zadržnega doma, kjer bodo zanj uredili prostor v parku.

V Cirkulanah se za spomenik potegujejo že dolga leta in nekaj sredstev že imajo. Letos so bili zelo zadovoljni, ko so jih dvakrat obiskali arhitekti in odgovorni člani Občinskega odbora ZB iz Ptuja. Saj so začeli z meritvami na izbranim prostoru. Zal so čez dober mesec dobili sporočilo, da morajo svoj načrt preložiti. Iz lastnih sredstev pa je organizacija ZB v Cirkulanah postavila spomenik šestim neznanim borec 4. armije NOV, ki so padli 9. maja 1945 pri Gra-

dišču v boju z zadnjimi umikajočimi se oddelki nemške vojske. Za odkritje spomenika so izbrali dan mrtvih v tem letu.

Grobovi borcev in talcev

Vseh 712 žrtev ptujskega okoliša ni pokopanih na domači zemlji, njihovi grobovi so širom po domovini in celo izven nje. Od 153 talcev so le nekateri pokopani doma, vseh 121 umrlih internancev je našlo poslednji dom izven domovine, v nemških taboriščih, nekaj pa tudi v ustaških. Nekaj žrtev je pokopanih v družinskih grobovih, le 45 žrtev v naši občini pa je v skupnih grobovih borcev in talcev. V občini pa imamo še grobove nekaterih borcev od drugih in talcev, ki so jih pripeljali k nam od drugod in tu ustrelili.

V Cirkulanah je grobišče 9 talcev od drugod na mestu, kjer jih je okupator ustrelil 26. januarja 1945. V Cirkovcah je na pokopališču grob 10 talcev, od katerih so domačini Kostanjevec Franc iz Markovec, Bežjak Jožef iz Gradišča v Slovenskih goricah in Pesek Franc iz Prepoli. Okupator jih je ustrelil 11. januarja 1945.

V Dornavi so pokopani na pokopališču borci Franc Polanec, Franc Pivko in Jože Črešnik. V Gorisnici je na pokopališču grob 9 žrtev, v Markovcih 5 borcev, v gozdu v Trnovski vasi so postavili spomenik na kraju, kjer je okupator 17. aprila 1945 obesil brata Alojza in Janeza Muršca.

Največji nagrobnik padlim je na ptujskem pokopališču z imeni 44 žrtev, od katerih je 18 domačinov iz raznih krajev ptujskega okoliša, katerih posmrtni ostanki počivajo v grobnici. Tu sta pokopana narodni heroji Jože Lacko in Franc Osojnik, slovenjgoriški partizani, ki so padli avgusta 1942 pri Mostju: Kramberger, trije brati Reši, Alojz Zavec in Stojko Drago. V grobnici so posmrtni ostanki talcev, ki so padli 8. februarja 1945 za Mestnim pokopališčem v Ptujju. V grobnico so pripeljali od drugod ob 10-letnici osvoboditve še posmrtni ostanki heroja Toneta Znidariča iz Ptuja, partizanskega oficirja Mirka Langusa iz Ptuja, ki je padel na Hrvaškem, Jožefa Pluša, tkalskega mojstra iz Sel in hajdinske talce iz leta 1941 Slavka Zajška, Milana Ošlovnika in Franca Grabarja ter žrtve fašističnega nasilja juristke Smiljane Senjor iz Ptuja.

Spominske plošče

V posebnem grobu je na ptujskem pokopališču pokopanih še pet borcev jugoslovanske vojske, ki so padli v ptujskem okolišu aprila 1941. Nekateri kraji so imena domačinov, padlih v domovinski vojni vklesali v spominske plošče že prva povojna leta, nekateri pa pozneje. Največ zaslug ima pri tem organizacija Zveze borcev. Na Desterniku so odkrili spominsko ploščo na stavbi sredi vasi že leta 1951. Na plošči je vklesano 21 imen. V Desencih so leta 1949 odkrili spominsko ploščo slovenjgoriškemu junaku Francu Osojniku na njegovem domu. Leta 1952 je KO ZB v Dornavi odkril spominsko ploščo na Zadržnem domu 11

žrtvam. Na Hajdinski šoli so krill leta 1950 na mestu, kjer je odkril spominsko ploščo 18 žrtvam leta 1953, v Juršincih pa 10 žrtvam leta 1957 na stavbi, kjer je stalov analizator OF dr. Metod Spindler.

V Markovcih visi na zadržnem domu spominska plošča 37 žrtvam, ki so jo odkrili leta 1953. V Klearju je spominska plošča na rojstni hiši heroja Lacka. Odkrili so jo leta 1957. Na zadržnem domu v Muretinih so vzdali spominsko ploščo 10 žrtvam leta 1952. V Novi vasi pri Ptujju so odkrili spominsko ploščo na hiši revolucionarja Franca Krambergerja, na stavbi krajevnega urada v Rogoznici pa 16 žrtvam leta 1957. Spominska plošča je tudi na domačiji narodnega heroja Jožeta Lacka v Novi vasi pri Ptujju.

V Ptujju so še razne spominske plošče. Na stavbi nacističnih zaporov v Prešernovi ulici je plošča v spomin žrtvam nasilja v zaporih; na stavbi, kjer je imel svoj sedež gestapo v Ptujju, v Lackovi ulici, je spominska plošča posvečena spominu žrtvam in trpljenja v njej. V gledališki avli v Ptujju so vzdali spominsko ploščo že leta 1948 — desetim padlim gledališkim igralcem. Ptujjska pletarna pa je leta 1955 odkrila na svoji stavbi spominsko ploščo z imenoma pletarskih delavcev, pobornikov za svobodo, Olge in Albina Meglič.

Na gimnaziji je v avli pritrjena spominska plošča 18 padlim dijakom in profesorju Šiferju. V Podlehniku so leta 1958 odkrili spominsko ploščo petim žrtvam svojega okoliša na zadržnem domu, na Polensaku pa 8 žrtvam na gasilskem domu.

Spomeniki

V Majšperku stoji od leta 1956 polkrožno zgrajeni spominski zid s ploščicami 46 padlih in s fontano pred njim. Naša najlepša spomenika sta v Mostju, kjer visoki vitki obelisk podobni kameni nosi kratke, a pomembne besede: »Prva slovenjgoriška — Lackova četa — mesto njegove zadnje boja« — in pa kip heroja Lacka v Ptujju na Slovenskem trgu, delo kiparja Jaka Savinška.

Za mestnim pokopališčem v Ptujju je spomenik, ki so ga od-

TE DNI v občini

Danes, 3. novembra, ob 16. uri se sestanejo na posvetovanje člani predavateljskega aktiva družbeno-ekonomskega sektorja Delavske univerze Ptuj in člani upravnega odbora Sindikalne politične šole. Na skupnem posvetovanju bodo proučili naloge, ki jih zastavlja program Sindikalne politične šole v novem šolskem letu 1961/62 za izobraževanje kadrov za delo v sindikatih in organizacijah delavskega samoupravljanja. Posebno pozornost bodo posvetili vprašanjem novih oblik in metod podajanja predavanj in uporabljanja pripomočkov pri predavanjih, kot so: film, diaprojektiv, grafikon, shema, flanelograf, tabla in drugo. Na posvetovanju se bodo tudi pogovorili o ostalih novih oblikah dela v šolah v Ptujju, Kidričevem in Majšperku.

V spomin na nje, ki jim mnogo dolgujemo

Skoraj povsod so letošnji govori izzveneli v dobri veri, da bo v svetu zmagal duh sklepov neangažiranih držav, sprejetih na 1. konferenci v Beogradu in da bo prej ali slej nehala nevarna oborožitevna tekma med blokoma, ki drug drugemu grozita z uničenjem. In s komurkoli govorite, vsi imajo načrte še dolgo živeti, ustvarjati in biti ob otrokih, da bi jim bilo čim bolje. Nikdo rad ne govori o nevarnosti vojne, čeprav se te vsakdo zase dobro zaveda in upa, da bo našim mlajšim vojno gorje pripravljeno.

Na pokopališču so se na dan mrtvih srečali stari znanci in prijatelji, ki jih je življenjski metež razpostavil po raznih krajih domovine. Z vseh strani so prihitali. S seboj so prinesli cvetje in mnogi so s seboj pripeljali otroke. Lepota jesenskih cvetic, raznobirnih krizantem se je kar čez noč preselila na pokopališče

in bodo tam kmalu ovenele, če jih ne bo nikdo pridno zalival. Marsikje je iz venca ali sopka pada rožica in teh je po no obležalo ob robovih ceste. Trga in vrtov ne bodo več krasili sopi belih in rdečih ter rumenih krizantem, kot so ga doslej.

In dan mrtvih je marsikje dan sprave. Preminuli so naročili svojim mlajšim: »Če se boste drugače razhajali zaradi raznih življenjskih drobnarij in težav, se zberite v rojstni hiši vsaj na dan mrtvih, ko se nas boste spomnili, ostanite skupaj uro, dve in obudite spomine na nas, ki smo se vam umaknili...!«

Zvečer je še na marsikaterem grobu ali pri grobnici ali plošči brlela po dnevu nedogorela sveča in osvetljevala okolico in za poznele svoje, ki se niso mogli posloviti od groba in od nekaterih spominov, ki jih vzbujajo s cvetjem obložena gomila.

Iz naših mest, delov in vasi

Konec zlorab v „Dravinji“ pri Lovrencu

Spoznanje, da skozi razmere v kolektivu spoznavamo ljudi in njihove odnose, bo bržkone starejši od zlorab in nepravilnosti, odkritih v bivši Obrtni zadrugi »DRAVINJA« v Lovrencu na Dravskem polju. Če ugotovitve sodišča postavljajo to podjetje v slabo luč, potem ta očitek ne zadene samo tistih, ki so sedeli na zatožni klopi, pač pa tudi samoupravne organe podjetja, ki z zakonito priznane pravice upravljanja niso izvrševali tako, kot bi jo morali. Večdnevna kazenska obravnava pred okrožnim sodiščem v Mariboru, na kateri se je zagovarjalo kar pet bivših vodilnih uslužbencev tega podjetja, je znova potrdila v sodnih analizah že kar prevečkrat potrjeno resnico, da nudijo pomankljiva kontrola, zgrešen izbor ljudi za vodilna delovna mesta in pasivnost družbenih organov najugodnejše pogoje za samovoljno posameznikov in odhod dalje do gospodarskega kriminala. Ker se organi upravljanja in družbeno politične organizacije podjetja, kot je bilo že uvodoma rečeno, niso ukvarjali z vprašanji notranje kontrole ter odkrivanja in preprečevanja vzrokov in pogojev, ki so vodili do gospodarskega kriminala, so morali škodljivi podjetja polagati račune za svoje škodljivo, nezakonito in meomorano poslovanje šele pred sodniki, namesto da bi jim kolektiv pravčasno stopil na prste in jih poučil o osnovnih pojmih socialistične morale.

Prvi se je zagovarjal Ludvik Strel, ki je bil vse od ustanovitve podjetja je nastopal kot neomejen zadržev. Spričo takih razmer v podjetju je nastopal kot neomejen gospodar. Njegov odnos do članov delovnega kolektiva se skorajda ni spremenil od dnosa, ki ga je imel do pred vojno v svoji čevljarški delavnici zaposlenih mezd-nih delavcev. Delavski svet in upravni odbor sta imela zanj je podrejeno vlogo. Zaradi pasivnosti in zastarelih mazorov nekaterih članov se kot samoupravna organa skorajda nista uveljavila. Razprave o načinu in pogojih gospodarjenja so bile le slučajne in vezane običajno le na ozek krog vodilnih ljudi. V vseh važnejših zadevah pa je imel le upravnik prvo in zadnjo besedo. Samoupravni organi so mu običajno služili le kot sredstvo, za katerim je spretno prikrival svoje nepravilnosti. Organizacija dela in poslovanje podjetja je organizirala po principih, ki veljajo za primitivne zasebne obrtne delavnice. Materialno in finančno poslovanje zadruge sploh ni bilo urejeno. Večji del finančne poslovanja je vodil kar sam mimo banke in knjigovodske evidence podjetja. Mimo določb takrat veljavne tarifne pravil-

nika je posameznikom dočel nagrade in druge ugodnosti, ki jim niso pripadale. Na vodilna delovna mesta v podjetju so bili z njegovim priporočilom postavljeni ljudje, ki spričo sodnih predkazni, šolske izobrazbe in delovne prakse niso imeli strokovnih, še manj pa moralnih pogojev za opravljanje vodilnih poslov. Skratka v poslovanju podjetja je napravil tako anarhijo, da so inšpekcijski organi z velikim trudom ugotovili le približno materialno škodo. Člani delovnega kolektiva, ki so v zadruge vložili tudi del svojih sredstev, pa sploh niso imeli vpogleda v poslovanje podjetja. Vse to je na eni strani zaviralo oblikovanje in razvoj socialističnih odnosov v podjetju, na drugi strani pa omogočalo obdobjem, da so si s pomočjo najrazličnejših mahinacij od krsitve samoupravnih in drugih predpisov, do sklepanja spekulativnih poslov, ki z obrtno delavnostjo zadruge niso imeli zveze, kreditiranja izdelave neku-

rantnega blaga, za katerega na trgu ni bilo povpraševanja in drugih zlorab, nekontrolirano prilagajali družbeno premoženje. Spričo takih razmer je imela zadruška stalna težava z obratnimi sredstvi. Tudi koeficient obračanja teh sredstev je bil zaradi neekonomične uporabe in brezobzretnega kreditiranja zasebnikov mimo veljavnih predpisov znatno počasnejši. Posledica tega je bila, da so se medsebojni odnosi v kolektivu neverjetno zaostrižili, posebno še zato, ker nekateri člani kolektiva po več mesecev niso prejeli izplačanega mesečnega dohodka. Prikrasani pa so bili tudi na nekaterih drugih pravicah, ki jim pripadajo iz delovnega razmerja. Namesto da bi skušali pri obstoječih možnostih s solidnejšim poslovanjem izboljšati obstoječe stanje, so ga s posameznimi škodljivimi in samovoljnimi ukrepi še poslabšali. Vprašanje obratnih sredstev pa so skušali sanirati s spekulativnimi posli, ki po re-

gistraciji niso spadali v obseg zadrugne obrtne delavnosti. Na pobudo računovodje Edija Rupnika, ki je bil kolektivno že poznan po svojih problematičnih rentabilnih idejah, se bolj pa po prestanih predkaznih za gospodarski kriminal, so po sklepu Ludvika Strela, Borisa Zorca — tehničnega vodje in obeh trgovskih potnikov Alje Omeragiča in Alojza Volmajerja organizirali izdelavo telefonskih signačnih lučk ter sestavnih delov. Izdelovati so jih pričeli brez vsakih izkušenj, brez tehnične dokumentacije in brez ekonomske analize o možnostih prodaje. Glavni organizator proizvodnje je bil Edo Rupnik, ki je hkrati nastopal kot neke vrste kooperant podjetja. Pripadal naj bi mu tudi levji delež dobička od tega močno tvegane posla. Izdelavo predmetov je organiziral kar v Ljubljani v krogu svoje družine. Lečudno je, da ni nihče podvomil v rentabilnost in problematičnost tega posla, čeprav ni Rupnik vsakomur prikrival, da mu bo ta posel vrnil v nekaj mesecih poleg mesečne plače kar okrog dva milijona dinarjev. Navzlic težavam z obratnimi sredstvi je našel za finansiranje tega posla vselej dovolj denarja. Navzlic temu, da lučke še niso bile izgotovljene in dostavljene podjetju, še manj pa prodane, si je izplačal na račun izdelave kar 600.000 din. Seveda je za izplačila izstavil fiktivne račune na imena svojih hčera. Se-le, ko je že bilo izdelanih 15.000 kosov lučk in več tisoč kosov sestavnih delov, se je ugotovilo, da so lučke zaradi tehničnih hih in nepopravljivih proizvodnih napak neuporabne za kakršnokoli svrhe. (nadaljevanje na 6. strani)

Otvoritev razstave v Ptuj

Zanimiva in svojevrstna razstava

V nedeljo, 29. X., je odprl tov. Karl Sepec, direktor Pedagoškega zavoda, v refektoriju ptujskega muzeja razstavo, ki prikazuje ledeno dobo pri nas. Razstavo je priredil Prjodoslovni muzej iz Ljubljane, uredila pa sta jo njegov ravnatelj prof. dr. Polenec in kustos tov. Cimerman.

Ledena doba ali pleistocen je nastopila v najmlajšem veu zemeljske zgodovine, v kenozoiku. Ozračje se je takrat močno ohladilo, zato je bil sneg edina padavina. Ta pa se ni mogel topiti, temveč se je nalagal v visoke sklade, iz katerih se je zaradi pritiska napravil led. Led je prekril vsa gorovja in višje gribe in je bil marsikje debel tudi do 2000 metrov. Toda to mrzlo obdobje so prekinjala štiri toplejša obdobja, v katerih se je razvijalo bujno življenje.

Zaradi tega, je ledena doba izrednega pomena pri oblikovanju zemlje. Ledeniki so se počasi pomikali in dolbi široke doline, ki imajo številne terase. Tako je nastala n. pr. naša Logarska dolina. Ledenik se je tudi topil in čisto sl je v nadaljnjem materialom sam zagradil pot. Nastala so lede-

njska jezera. Taka sta pri nas Blejsko in Bohinjsko jezero. Še najbolj se opaža delovanje našega največjega ledenika, to je bohinj-skega, ki je dokončno oblikoval bohinjski kot in mu vtisnil vso njegovo lepoto.

V ledeni dobi pa je trpelo živalstvo in rastlinstvo. Zato je zaradi slabih življenjskih pogojev izumrla marsikatera živalska ali rastlinska vrsta. Od njih pa so se nam ohranila okostja in drugi ostanki, ki so edina pričra njihovega obstoja.

Razstava je zanimiva, ker nam odkriva daljno in še precej skrivnostno preteklost v razvoju naše zemlje in življenja na njej. Razstavljene so makete, ki prikazujejo nastanek ledenikov, kateri delj Slovenije so bili pokriti z le-dom, skice in modeli živali, ki so živele v tem času ter ostanki prve umetnosti človeka, ki se je pojavil prav v ledeni dobi. Razstavljene so tudi skulpture jamskega medveda in deli mamutovega okostja. Na razstavi so vodilji dijaki ptujske gimnazije, odprta pa bo do 13. t. m.

Boštjan Pirc

Sindikalna politična šola Ptuj

V ponedeljek, 6. novembra 1961, ob 16 uri: Svečan pričetek pouka Sindikalne politične šole Ptuj, v Delavskem klubu v Ptuj, Ormoška cesta 2.

Uvodni referat o pomenu šolanja kadrov za delo v sindikalnih organizacijah in organih delavskega samoupravljanja ter naloga sindikatov v novih pogojih, bo podal predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, Jože Segula.

V četrtek, 9. novembra 1961, v času od 16 ure do 18.30 tema I. »Začetek delavskega gibanja«. Predava Voda Ivan. Po predavanju razgovor s predavateljem.

Slušatelje Sindikalne politične šole Ptuj obveščamo, da bodo redno vsa predavanja ob ponedeljk in četrtek v času od 16. ure do 18.30 v Delavskem domu v Ptuj, Ormoška cesta 2.

Predavanj se lahko udeležujejo tudi ostali člani sindikata, ki jih bodo zanimale posamezne teme. O predavanjih, ki bodo na programu v tekočem tednu, bomo redno obveščali slušatelje in član-e sindikata v listu »Ptujski tednik« v tej rubriki.

Upravni odbor
Sindikalne politične šole
Ptuj

Jesenska sapica je zapihljala

Hladno je zopet kljub sončnemu in vedremu nebu. Na poljih je živozelena barva ozimim. Travniki in pašniki so še zeleni. Koruzne razstave čakajo, da jih bodo pospravili v kopice ali pod streho. Gozdovi so se pokazali v svoji novi lepoti. Rudeče, rujavo in zlatorumeno listje pada, pada na tla...

Marsikje v gozdu je še neodkrit partizanski grob. Namesto belih, rdečih ali rumenih krizan-tem ga krasi listje stoterih barv. Ni razvrščeno po grobu, ni v venci niti šopku, ker ga ni razporejala niti materina, sestrina ali ženina roka. Razvrščalo se je samo, ko je padalo z dreves in kakor ga je obrnil jesenski veter. Namesto spomenika stoji ob grobu neznanega junaka smreka, bor, kostanj, bukev ali celo gozdna leptotica — breza. Namesto lhtenja svojcev se čuje njihovo šumenje, namesto njihovih solza kane na grob kaplja — rosa ali dež. In ne samo v nedeljo ali na dan mrtvih...

Kdorkoli pogleda to našo čudovito lepo pokrajino v jeseni, se spomni vseh, ki so morali v vojni v borbi s sovražnikom v prerani grob in zardi se mu, da je vsa ta jesenska lepota namenjena spominu na nje in hvaležnosti za njihovo žrtve.

Otroci iz Osnovne šole v Dornavi vsako leto okrasimo na po-

kopišču grobove padlih borcev in prižgemo svečke njim v pozdrav. Stopimo do spomenika borcev iz prve in druge svetovne vojne, čitamo njihova imena in se jih spomnimo. Mnogi prinesejo s seboj jesensko cvetje in ga položijo pred spomenik ter na grobove. Nekateri prižgejo svečke, drugi zopet recitirajo pesmi. Različno se na dan mrtvih oddolžimo spominu na padle junake.

Po dnevu mrtvih ostane jesenska narava najprej tiha in barvita, le veter ubira njeno lepo pesem vse do dne, ko jo skrrije bela, mehka snežna odeja in ko čez njo zapihajo hladni vetrovi.

Veriak Marjeta,
Osnovna šola Dornava

Pismo vojaka iz Krive Palanke

Pred 15 meseci sem zapustil domačo vas na Ptujskem polju in stopil v vrste JLA. Slučajno sem bil razporejen v Krivo Palanko, v malo mestece v Makedoniji.

Sprejem v novem okolju je bil navdse prirčen in tovariški. Starejši tovariši so nas novince najprej seznanili z življenjem v vojašnici. Pozneje so nam tudi pripovedovali, da prirejajo skupno z mladino mesta razne prireditve. O tem sem se pozneje

MURETINCI

Muretinci je vasica z okrog 70 hišnimi številkami in okrog 370

tudi sam prepračil, ko smo prirejali skupaj z mestno mladino tekmovanja v odbojki, šahu in v streljanju z zračno puško. Poleg tega smo vojski mladini iz mesta pomagali pri gradnji več objektov.

Med našim bivanjem v tem kraju je nekaj naših starejših tovarišev že zapustilo naše vrste, na njihova mesta pa so zopet prišli novi. Tudi jaz sem dobil znanca med novinci, ki mi je takoj po prihodu opisal vse spremembe in novice od doma in iz okoliških krajev.

Ze precej časa sem naročnik in zvest čitatelj »Ptujskega tednika«. Priporočam vsem vojakom ter sploh vsem ljubiteljem naših krajev in posebej Ptujja, da si naročijo ta časopis, ker bodo tako lahko zvedeli za vse domače novice.

Lepe pozdrave vsem znancem in prijateljem. Stanko Laura.

prebivalci. Vendar je dosegla v zadnjih letih lep napredek. Zgradi-la si je zadrugno kino, kjer je sedaj kino dvorana, pozneje se je lotila gradnje 54-m dolge strojne lope, v katerih sta mehanična delavnica in podzemna klet. Na pobudo agilnih vaščanov, prvega med njim naj ome-nimo tov. Petra Horvata, so se vaščani lotili letos še gradnje stavbe, ki bi v njej naša prosvetna vaška gostilna, trgovina, prosvetna dvorana s knjižnico ter garaža. Vaščani so opravili pri gradnji veliko delo, saj je stavba že pod streho. Trenutno se je delo zaustavilo, ker so potrebna pri dograditvi stavbe le določena denarna sredstva, ki pa jih vasica sama trenutno ne zmore.

Ni osamljeno mnenje, da bi bilo potrebno tako agilnim ljudem prisločiti na pomoč, da bi zgradba čimprej služila svojo-mu namenu. K. S.

Sedem Nemcev za Zofijo

Odlomek iz knjige »Izpolnjena obljuba«, ki bo v prevodu Katje Spur izšla letos v založbi Borec v Ljubljani. Odlomek objavljamo kot enega izmed sestavkov, ki jih prinašamo letos za 20-letnico začetka našega revolucionarnega boja za osvoboditev.

Dobro smo spali in se odpočili. Noč je bila mirna, ko pa se je zasvitalo, smo bili brž vsi na nogah. Povedali so nam, da bo kosilo ob enajstih. Spet smo se

Roy S.

zbrali na verandi. Ob deseti uri je bil izdan ukaz, da moramo pri priči od tod. Videti je bilo, da je nekje v bližini velika nemška patrolja.

Vsi smo se dvignili in čakali povelja za odhod — a nič se ni zgodilo. Razdelili so nam obed; štirje Britanci smo ostali na verandi. Pat je omenil nenavadno dejstvo, da že od jutra ni bilo na spregled tistih dveh lepih »Zagrebanck«. V tem trenutku je bilo na verandi precej partizanov in še več beguncev. Pat

je pravkar nehal govoriti, ko je nad verando zalajala strojnica. Kakor hitro je prižvižgala prva krogla, sem se nemudoma vrgel na obraz. Drugi mi niso tako hitro sledili, ker je bilo na mah dvanajst zadetih. Kri je pordečilo verando, ženske so vreščale, moški preklinjali, tisti pa, ki niso bili zadeti, so se pognali skozi vrata v veliko izbo in iz nje skozi vežo iz hiše. Ležal sem nepoškodovan na tleh in ko sem se naglo ozrl, sem videl partizane, kako tečejo stran od hiše in go-spodarskih poslopij in kakor bližni streljajo proti drevu, od koder so bile priletele sovražne krogle. Spet je počilo in zdaj sem videl, da se je zablistalo iz cevi strojnice na robu gozda, kakih 150 m od tod. Na vso moč sem se prižl k tlom, ko je še dvakrat udarilo preko verande in so se krogle razletele po hiši. Ko pa sem nato pogledal okoli sebe, sem presenečen opazil, da so vsi moji prijatelji zbežali, tudi tisti, ki so bili ranjeni. Na verandi je obležalo samo devet trupel, štiri od teh so bila trupla žensk.

Nenadoma sem zaslišal tisto votlo bobnenje, ki sem ga dobro poznal, da mi je na mah stopil strah v kosti. Verjel sem, da od tistega časa naprej, odkar sem prišel v ujetništvo, nikoli več ne bom slišal take grozljivega

bobnenja. Bila je granata. Nemci so bili silno ponosni na svoje topove. Še bolj sem se prižl k tlom, medtem ko sem štel obveznih osem sekund pred vzbuhom. Granata se je razletela natanko čez osem minut; zaslišal sem grozljivo pokanje in grme-nje tik nad seboj. Čutil sem, da se veranda maje — granata je zadela streho. Drobci so pršeli okoli mene in padali v gozd za hišo. V tleh blizu mene je zazijala široka luknja; granata je bila težka! Zaslišal sem praske-tanje ognja. Vnela se je streha. Zavedel sem se, da moram nemudoma od tod, vendar nisem vedel, kaj se je pravzaprav zgodilo. Slutil sem, da smo v sovražnikovi zasedi, čutil, da se moram prebiti — ampak kod? Obično je bilo, da smo obkoljeni.

Nenadoma sem začutil tujo roko na svoji in nekdo me je spraševal, ali nisem ranjen. Bila je Zofija. Ležala je med vrati in mi dajala znake, naj ji takoj sledim. Nasmehnila se je, ko sem ji rekel, da je z menoj vse v redu. Zašepetala mi je: »Hitro! Ne smemo izgubljati časa, obkoljeni smo!« Splazil sem se čez verando in skozi vrata v sobo. Tedaj je znova zabobnelo — še ena granata je padla kraj hiše. Ko sva se znašla v sobi, se je

Zofija obrnila k meni in rekla: »Stotine Nemcev je okoli nas! Prišli smo v zasedo, nekdo je izdal naše položaje sovražniku.« Pomignila mi je, naj ji sledim, izvlekla me bo od tod. Pazljivo sem pogledal skozi vrata. Zagledal sem dolgo kolono nem-skih vojakov, ki so prihajali od gozda sem prek čistine in se bližali hiši. Med pohodom so s strojnico streljali proti hiši. Krogle so telete proti nama, ker pa sva bila v pritličju, so naju vse zgrešile.

Se ena granata je padla na vrh strehe! Ogenj je močneje vzplapolal, gotovo je bila že cela streha v plamenih. Spet granata!... Drobci so se vsuli skozi stene in so padli na ognjišče. Planila sva na noge. Zofija mi je dala znak, naj ji sledim. Pognala se je skozi zadnja vrata iz hiše in jaz za njo. Hiša je bila zdaj med nama in napredujočimi Nemci; nekaj trenutkov naju bo varovala pred njimi. Pred granatami pa seveda nisva bila varna. Po strmini, ki se je dvigala za hišo, sva se vzpenjala v hosto in se na vrhu hriba zarila v goste grmovje. Tu sva bila varna. Zdaj mi je odleglo; tudi granate nama niso mogle do živga, ker je bilo drevje okoli naju tako gosto, da bi zadržalo tudi iz-

strelke. Tedaj pa me je Zofija nenadoma potisnila na tla, sama pa je hitro stopila za drevo in položila prst na usta. Nikjer nisem opazil nič vznemirljivega, ona pa je bila gotovo nekaj odkrila, ker je pazljivo gledala nekam naprej med drevesi. Na tem mestu je bilo grmovje bolj redko in ko sem dvignil glavo, sem zagledal nekaj, da me je zamrazilo po vsem telesu. Med drev-jem sta počasi stopala dva nem-ska vojaka in vlekla za seboj »spandajko«. Cev strojnice je bila obrnjena naravnost proti kraju, kjer sem ležal. Drugi Nemec je nesel pas z naboji, da bi lahko takoj začela streljati. Brez težave naju bosta odkrila. Nisem vedel, kaj naj storim, sicer pa mi ni kazalo drugega, kakor da mirno ležim na svojem mestu in upam, da se bo vse dobro izteklo.

Ozrl sem se navzgor, da bi videl, kaj namerava Zofija, skrita za drevsom. Videl sem jo, da je snela bombo s pasu, jo z zobmi odvila, stopila iz svoje- jega skrivališča, stegnila roko daleč nazaj in zagnala bombo proti Nemcem. Malone v isti sekundi je zadonel rafal in toča nabojev je preresešala Zofijino telo. Omahnila je preko mene, ki sem še vedno ležal v travi.

Zaglušujoč pok je odjeknil skozi gozd — bomba se je bila započela! Potisnil sem ubogo, krvavač Zofijino telo s sebe in planil na noge. Bomba je pošteno opravila svoje delo! En Nemec je ležal tam z razbito glavo, drugemu je odtrgalo roko in telo mu je bilo polno izstrelkov. Sam sem bil ves krvav. Preiskal sem Zofijo in se prepričal, da je zares mrtva, preden sem ji snel rdečo ruto z vratu, znamenje njenega velikega poguma. Potem sem s travo pokrtil njeno truplo; to je bilo vse, kar sem mogel storiti zanjo. Pri sebi nisem imel nič takega, da bi ji lahko izkopal grob.

Sel sem do ubitih Nemcev in ugotovil, da je »spandajka« nepoškodovana. Dolg pas z naboji sem si ovil okoli ramen, pobral sem dva samokresa in si optal strojnico. Uboga Zofija! Zakaj je stopila iz svojega skrivališča in se tako izpostavila kroglam sovražnika? S prav takšnim uspehom bi bila lahko odvrila bombo tudi izza svojega drevesa. Pogumno dekle mi je rešilo življenje — nikoli je ne bom pozabil, padla je kot junakinja!

Nenadoma je pribrenčalo še več krogel v mojo bližino. Topovi so se pogosteje oglašali. (Nadaljevanje na 5. strani)

OB MESECU TEHNIKE

TEHNIKO MLADINI tudi najoddaljenejših šol

Obisk na Rodnem vrhu

Za mesec tehnike je sklenil odbor Ljudske tehnike pri Tovarni avtoopreme Ptuj obdariti s knjigami in sportnimi rekviziti enajzmed šol v ptujski občini, kjer si učiteljsvo skupno s starši navdušeno prizadeva ustvariti za delo šole in vzgojo mladine čim boljše pogoje. Na predlog nekaterih odbornikov bi naj bila letos te pozornosti deležna osnovna šola na Rodnem vrhu v Halozah. Sporazumno z upravo Delavske univerze Ptuj bi naj ob izročitvi knjig bilo na Rodnem vrhu tudi predvajanje zgodovinskih, poučnih in zabavnih kratkometražnih filmov.

Kako lepe knjige ste nam prinesli! V šoli na Rodnem vrhu, ki jo obiskuje 156 učencev, od tega ravno polovica deklet, je že bilo vse nared. Otroci so bili zbrani v razredu in z njimi upravitelj in 3 učiteljice. Hitro je bilo na zidu razpeto platno in vse pripravljeno za kino predstavo. Po uvodnem govoru tov. Beloglavca in tov. Ambroža iz Avtoopreme so ugledni učenci in učiteljice gledali svet na Rodnega vrha gledali svet na platnu. Film »Napad na Drvar« je tolmačil tov. Kaučič iz Avtoopreme.

Po kino predstavi je prevzel pionir Simon Zajšek od predstavnika društva LT tov. Ambroža Stanka 95 knjig, večinoma domačih avtorjev, Janeza Potrča, Mjaka Kranjca in drugih. Vseh knjig so učenci z Rodnega vrha zelo veseli, zlasti pa jih je prijetno presenetila debela knjiga »Za celo leto«, priročnik iger in deklamacij, ki jo je izdala 1960 Mladinska knjiga. Po njej bodo pripravljali razne prireditve. Predstavniki pionirjev se je gostom iz Ptuj za vso pozornost lepo zahvalili.

zbor je zapel. Posamežno so zapeli tudi najboljše pevke. Njihove nežne glasove so posneli na magnetofonski trak.

Elektrika, radio, televizor, lep učiteljski dom in kmalu še razširjena šola

V razgovoru med šolskim upraviteljem tov. Beloglavcem in učiteljicami tov. Anjco, Marijo in Pavlo ter 8 Ptujčanji je tov. Beloglavec opisal delo in življenje ter skrb učiteljsva na Rodnem vrhu. Za 156 učencev so v tej šoli 3 učilnice s 6 oddelki in pouk je v 2 izmenah. Kljub prvotnim težavam se tudi na tej šoli ob pomoči Občinskega ljudskega odbora in raznih prijateljev teh predelov razmere sčasoma izboljšujejo. Na bivšem Prejačevem je za učiteljsvo urejen učiteljski dom. Sama šola že ima televizor, UKV radio z ojačevalcem. Z elektriko samo je tudi šola na

Sofa na Rodnem vrhu

Rodnem vrhu veliko pridobila. Šolski prostor je sicer razmeroma tesen in vse kaže, da bo v doglednem času tudi ta šola pridobila na prostoru, da bo dobila novo opremo itd.

Pod šolo so si uredili sicer tesno, vendar za prvo silo dobro igrišče. Sem gor od Krušičevih je v gradnji nova avtomobilska cesta, ki bo peljala prav do šole. Tako bo Rodni vrh vedno bolj povezan s svetom in tudi laže dosegljiv vsem, ki si bodo z njegovih vrhov želeli ogledovati krasno haloško okolico.

»Tukaj je res krasno,« porečejo vsi obiskovalci, domačini pa dodajo: »Samo, ko je lepo vreme.«

Z vzpetine severno od šole je krasen razgled na vse strani. Vj.

156 nas je z vseh okoliških hribov

Zdaj še prenašajo, kmalu pa bodo na hrib vse vozili

V soboto, 28. oktobra, v lepem jesenskem dopoldnevu so čakali pri Krušičevih pod Rodnim vrhom na cestni učenci iz šole Rodni vrh na 2 avtomobila s predstavniki TAP in DU. Prišli so, da bi pomagali nesti dele filmske aparature, zavoje s knjigami, zračne puške za tekmovalne v streljanju in drugo. Cesta na Rodni vrh je namreč gotova le do Krušičevih in ko bo cela gotova, bo lahko vsako vozilo zapeljalo prav do šole.

vsem, kar so pripeljali s seboj. Hitro so bili na vinorodnem hribu, od koder se je odprl krasen razgled na vse strani te prelepe okolice, ki se ji v jesenskem času ni mogoče dovolj naužiti. Iz nje se belikajo na raznih višinah, razdaljah in v skupinah posamezne hišice haloških prebivalcev, ki pošiljajo skozi svoje pridne roke svetu zlahkno kapljico. Njej podležejo tudi najbolj močni, če podcenjujejo, njeno moč.

Tudi dekleta kar dobro streljajo

Streliško tekmovalje, ki ga je vodil tovariš Kelenc je pokazalo nekaj razveseljivih rezultatov po skupinah strelcev in posameznikov. Po končanem streliškem tekmovalju je tov. Lukman razredom razdelil praktične nagrade, in sicer 8 manjših globusov, veliko žogo in šah.

Učiteljica Pavla uči streljati

Vj.

Levo — učiteljski dom

Glej, kako dolg je film

Prva skupina je kar precej hitela in z njimi tehnični vodja delavske univerze tov. Jože Vrbnjak. Z njimi je hitel tudi mali Stanko, ki je nosil kaseto s filmom. Nesreča je hotela, da se je Stanko spotaknil ob nogu drugega in je padel na robu ceste. Kaseto se je odprla in film se je

skotalil na rob in razmotaval po hribu navzdol. En konec je ostal na hribu, drugi pa je bil 1 km niže v grabi. Otroci so obdvojnoli dolžino filmskega traku, tov. Vrbnjaka pa je obilaval znoj, ko je navzgor po hribu zviljal film. Nepoškodovanega je spravil nazaj v kaseto in ga dalje sam nosil.

26. oktobra 1961 je bil v študentskem naselju v Ljubljani prvi sestanek odbora Kluba ptujskih študentov v novem šolskem letu. Za spremembo od prejšnjih let so se tokrat zbrali odborniki pravočasno in polnoštevilno ter so zares samokritično pregledali opravljeno delo v preteklem študijskem letu.

Naloga tega sestanka je bila, pripraviti material za redni letni občni zbor kluba, ki bo 16. novembra na univerzi, predlagati nov odbor in vodstvo kluba ter pripraviti kup drugih potrebnih reči.

Na prvem letošnjem sestanku so študentje ugotovili, da je bilo v preteklem šolskem letu mnogo manj storjenega kakor predlani, toda kljub temu delo v Klubu ni zamrlo, saj so Ptujčani v primerjavi z drugimi študentskimi klubi precej naredili. Vsakdo se spominja uspešnega novoletnega plesa, ki je zahteval toliko požrtvovalnega dela študentov. 25. marca 1961 je sledil izlet na

ŠTUDENTSKA KRONIKA

Krvavec, katerega se je udeležilo precej študentov.

Precej je bilo storjenega s predpripravo na tradicionalni Akademski ples, ki pa je moral letos zaradi finančnih težav in zaradi dvoranje prvič odpasti. Študentje upajo, da se kaj takega letos ne bo več dogodilo.

Tradicija je že, da so v Klubu ptujskih študentov sportniki vsekako najaktivnejši. Tudi v preteklem letu so se izkazali. S podporo kluba in s samopripevkami so krili najemnine za lepo telovadnico, ki so jo imeli čez zimo v najemu. V njej so redno trenirali košarko in odigrali par prijateljskih tekem s košarkarji Akademskega kolegija in Klubu primorskih študentov. Ko je postalo vreme toplejše, so se preselili iz telovadnice na letna igrišča v Tivoliju pod Cekinovim gradom. Tudi

tukaj so odigrali par košarkarskih tekem s Primorci in pa s košarkarji Zavoda za gluho mladino. Ptujčani so bili v večini tekem boljši in so zaslužno zmagali.

V letošnjem letu bo končan »Dom študentov mariborskega okraja«. V njem bodo imeli zatočišče študentje mariborskega, ptujskega in koroškega akademskega kluba. Prispevke za dograditev obnovljenih prostorov so dala predvsem mariborska podjetja, s prostovoljnimi delom pa se je udeležilo tudi nekaj ptujskih študentov. Prostorji bodo kmalu končani in opremljeni in tudi televizor ne bo manjkal.

Ob koncu sestanka je odbor pripravil načrt za delo v prihodnjem letu ter predloge za novi odbor, ki naj ga bi potrdilo ali pa zavrnilo članstvo na občnem zboru. Za predsednika je

bil predlagan Marjan Borovšek, ki je znan kot prizadeven in vesten študent ter mladinski delavec. Njegov namestnik naj bi bil mlajši študent in odbor se je zedinil za predlog — Marjan Jesih. Za člane novega odbora pa so bili predlagani: Cvirn Vika, Kostanjevec Miro, Florjančič Tone, Vukasovič Branko, Trop Milan, Fras Peter, Vučar Sonja, dva pa bodo predlagali še naknadno. Študentje upajo, da bo novi odbor pod vodstvom prizadevnega in agilnega Borovška uspešno vodil delo v novem študijskem letu.

Ob koncu je odbor soglasno ugotovil, da ima največ zasluga za uspešno delo kluba v zadnjih letih prizadevani študent in študentski funkcionar Stanko Debeljak, ki je vedno žrtvoval svoj prosti čas za čim uspešnejše delo kluba. —ec

NEDELJA, 5. NOVEMBRA 1961

5.00—7.00 Vedri zvoki za nedeljsko jutro — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in dnevi kolektor, 7.00 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda, 7.15 Reklame, 7.30 Radijska kolektor in prireditve dneva, 7.35 Da bi biva lepa ure... 8.00 Mladinska radijska igra, 8.37 »iz albuma skladb za otroke« Drobne skladbe velikih mojstrov, 9.00 Poročila, 9.05 Zabavna glasba za novi teden, 9.48 Partizanske — tri resne in ena šaliva, 10.00 Se pomnite tovariši... Dušan Arvanjac: Taborniki svam prije, 10.30 Pisan glasbeni spored, 11.30 Silve Matelič: Vije se cesta mladosti, 11.50 Zabavni orkester RTV Ljubljana, 12.00 Poročila, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Za našo vas, 14.00 Pojo »Fanteje na vasi«, 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II, 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved, 15.15 Reklame, 15.30 Majhen mozaični operni melodij, 16.00 Humoreska tega tedna — Mark Twain: Rojak, 16.20 Dva Griegov skladbi, 16.31 Bedrich Smetana: Trio v g-molu, 17.00 Poročila, 17.05 Orkester Mantovani, 17.15 Radijska igra — Anatole France: Skrivnostni Putois, 17.50 Jules Massenet: Divertimento iz scenske glabe »Erinje«, 18.05 Zvoki za razvedrilo, 18.30 Športno popoldne, 19.00 Obvestila in dnevi kolektor, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Iberite melodijo tedna, 20.45 Hammond orgle, 21.00 Nastopa violinist Campoli iz Vitallijem, Saint-Saensom in Paganinijem, 21.26 Vrtljak zabavnih zvokov, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila, 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kolektor, 8.00 Poročila, 11.00 Logarski fantje s pevci in brez njih, 11.15 Naš podlistek — Vlakko Begović: Spomini iz Španije — I, 11.35 Pri naših mladih avtorjih, 12.00 Poročila, 12.05 Trio Avgusta Stanka, 12.15 Radijska kmečka univerza, 12.35 Zabaven opoldanski spored, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, prireditve dneva in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Zvočni kaledoskop, 13.55 Rossinijeva glasba v novi obliki, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.00 Poročila, 17.05 Vsak dan za vas, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu, 18.10 Casala igra... 18.29 Josef Suk: Pomlad, Pet skladb za klavir, 18.45 Radijska univerza, 19.00 Obvestila, 19.05 Pevski zbor »Korotan« in solisti iz Clevelanda pejo slovenske narodne in umetne pesmi, Dirigira Metod Milčič, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Ponedeljkova panorama, 20.45 Kulturni globus, 21.00 Novi posnetki romunske zabavne glabe, 21.30 —23.00 Koncert simfonijske orkestra Slovenske filharmonije, dirigent Samo Hubad, solist Roger Delmotte (Pariz), — vmes ob 22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

TOREK, 7. NOVEMBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevi kolektor, 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila, 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kolektor, 8.00 Poročila, 11.00 Gabriel Fagor: Balada za klavir in orkester, 11.15 Uriljuje svojo angličino — 26. lekcija (ponovitev), 11.30 Mezzosopranska Fedora Barbieri v Verdijevih operah, 12.00 Poročila, 12.05 Deset minut z ansamblom Jožeta Privška, 12.15 Kmet, nasveti, 12.25 Dušaj, melodije, 12.40 Skladbe H. Svetela

SREDA, 8. NOVEMBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevi kolektor, 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila, 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kolektor, 8.00 Poročila, 11.00 Miro Krnjak peje koronke narodne pesmi, 11.15 Človek in zdravje, 11.25 Za oddih in razvedrilo, 12.00 Poročila, 12.05 Pavel Sivic: Uganka, 12.15 Radijska kmečka univerza, 12.25 Zabaven opoldanski spored, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, prireditve

Iz programa RTV Ljubljana

Indije, 12.40 Skladbe Heriberta Svetela peje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, prireditve dneva in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Ali vam ugaja? 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Toliminski punt, 17.00 Poročila, 17.05 Vsak dan za vas, 18.00 Poročila, aktualnosti doma in v svetu, 18.10 Količek za mlade ljubitelje glabe, 18.45 S knjižnega irga, 19.00 Obvestila, 19.05 Orkestra Dick Jacobs in Helmut Zacharias z zborom, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Poje zbor Šolske armade p. v. Aleksandrova, 20.30 Radijska igra — Prejihov Voranc — Mitja Mejak: Judenburg, 21.17 Voznica, 30 variacij Marijana Lipovška na ljudski motiv, Pri klavirju avtor, 21.30 Četrto ure s pevko Ljiljano Petrovič, 21.45 Ljubljanski jazz ansambel, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

dneva in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Zvočni mavrica, 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev), Zivaji se pripravljajo na zimo, 17.00 Poročila, 17.05 Vsak dan za vas, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu, 18.10 21.00 Melodije za vse, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in menit, 19.00 Obvestila, 19.05 Pavel Sivic: Sonata za violino in klavir, 19.30 Harla in cembalo, 18.45 Ljudski parlament sporeda za naslednji dan, ške oddaje iz studia 14 RTV Ljubljana.) Radijski dnevnik, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. (Prenos javne mladinske oddaje iz studia 14 RTV Ljubljana.)

PETER, 10. NOVEMBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevi kolektor, 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila, 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kolektor, 8.00 Poročila, 11.00 Prizor iz 3. dejanja Donizettijeve opere Lucia Lammermoore, 11.15 Naš podlistek, 11.35 Glasba z obeh strani Pirenejev, 12.00 Poročila, 12.05 Tri narodne v prireditvi Tončke Maroltove rapoje Gašper Dermota, 12.15 Radijska kmečka univerza — Vel. Marko Ostrdar: Vprašanje odkod, in zavarovanje Eivine, 12.25 Zabavni orkester Raphaela, 12.40 Za ljubitelje operne glabe, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, prireditve dneva in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Zabavni zvoki za vse, 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Zgodba, ki jo je povedal svinčnik, 17.00 Poročila, 17.05 Vsak dan za vas, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu, 18.10 Pesmi in pesni iz Bolgarije, 18.45 Iz naših kolektivov 19.00 Obvestila, 19.05 Nizozemski Filharmoniki igrajo

Saint-Saensa, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Po lipkah in strunah, 20.15 Tedenske znanje-politični pregled, 20.30 Gojmir Krek in Fran Gerbič, 20.45 Štiri sto let klavirske glabe, 21.15 Oddaja 6 storj in pomorščaki, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

SOBOTA, 11. NOVEMBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevi kolektor, 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila, 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski kolektor, 8.00 Poročila, 11.00 Trio Bardorfer s pevskim sekretom bratov »Plesko«, 11.15 Angličina za mladino — 26. lekcija (ponovitev), 11.30 Dopolnilski operni koncert, 12.00 Poročila, 12.05 Trio Dorka Skoberneta, 12.15 Kmetijski nasveti, 12.15 Pihalni orkester Ljudske milice p. v. Rudolfa Starifa, 12.40 Iz opernega sveta, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, prireditve dneva in objava dnevnega sporeda, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 S pevkami in zabavnimi melodijami po svetu, 14.00 Iz bolj redke (izvalnih) Činovinovih del, 17.00 Poročila, 17.05 Vsak dan za vas, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu, 18.10 Med arilami in dueti, 18.45 Dikna svet, 19.00 Obvestila, 19.05 Domači ansambli in »Hrečino« na svoji način, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Vedri zvoki v izvedbi velikih zabavnih orkestror, 20.20 Mladinska komedija, 21.00 Za erijeten konec tedna, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

Za vsakogar nekaj zanimivega

Vedno več ljudi na zemlji

V zadnjih štiridesetih letih je število prebivalstva Zemlje naraslo za milijardo. Približno polovico to številke, to je okoli 400 milijonov, je prirastek v zadnjih desetih letih. V letu 1963 bo na svetu 3 milijarde prebivalstva.

Ti podatki izvirajo iz Demografskega letnika OZN, ki so ga pred dnevi objavili v New Yorku. Letnik vsebuje številne zanimive podatke. Tako znaša, na primer, letni prirastek prebivalcev zemlje 46 milijonov, od tega pa odpade polovico na Azijo. Število rojenih — 36 promil —, je gotovo dvakrat večje od števila umrlih — 19 promil. Največji prirastek so zabeležili v Afriki, tam pa je tudi umrljivost največja. Najmanjši prirastek prebivalcev je v Evropi in tudi smrtnost je v Evropi najmanjša (10 promil) v primerjavi z 19 promili v ZDA.

Najgostejše naseljeno mesto na svetu je Tokio, za njim pa New York. Najgostejše naseljena dežela pa je Holandija s 350 prebivalci na kvadratni kilometer. V Evropi in Ameriki prevladuje ženski spol,

nasprotno pa je v Kanadi, Avstraliji in azijskih državah, kjer prevladujejo moški.

Če vzamemo kot bazo sedanji prirastek prebivalcev, kažejo statistični izračuni, da bo v l. 1980 na Zemlji 4 milijarde prebivalcev, l. 2000 pa okoli 6 milijard. Čez 300 let bo na zemlji (če bo prira-

stek naraščal v isti meri) okoli 200 milijard prebivalcev.

Povprečno človeško življenje je najdaljše v nordijskih deželah — Švedski, Norveški, Finski in Holandiji — 71 let. Najhitrejši prirastek ima Kitajska in sicer 36.000 dnevno, kar je ena tretjina skupnega prirastka letno.

Majhen in veliki avto

Majhni avtomobili so veliko bolj praktični od velikih. Če v to pri nas še nismo prepričani, pa v to vedno bolj verjamo v deželah kjer se na cestah drevja toliko avtomobilov, da jih je vsaj dvakrat preveč za normalen promet in kjer preje peš grediški mesto kot z avtomobilom. Velikemu prometu se pridružuje še pomankanje parkirnih prostorov, saj se vedno stojijo predelci mest, ki so zgrajeni takrat, ko so ljudje hodili peš ali se vozili s kočijami (le-ti so bili bolj redki). Morate priznati, da ni vseeno, če potrebujete človek za parkiranje svojega avtomobila. 6 kvadratnih metrov ali pa kar 12 ali še več. Torej — tudi taki vzroki govorijo v prid majhnih avtomobilov, ki se jim morajo podrežati celo tisti, ki jim nakup večjega avtomobila ne bi osušil denarnice.

In ker se podrežajo kupci, se morajo podrežati tudi konstruktorji. Letošnji pariški salon je prepričal, da konstruktorji tekmujejo v tem, kdo bo naredil manjši avtomobil in pri tem ne bo preveč okrnil udobnosti.

Pariški salon je prikazal veliko novega: linij, motorjev, karoserij in reklamnih domislic. Strokovnjaki in novinarji so oblegali ultra moderne in strahovito luksuzne ter se bolj strahovito drage ameriške in angleške avtomobile, masa obiskovalcev pa se je stela k avtomobilom tovarna Renault, Simca in Citroen, ki so bile v ospredju pozornosti s svojimi malolitražnimi vozili. Omenjeni salon je bil v pravem smislu besed tekmovalje med temi tremi avtomobilskimi tovarnami. Renault 4 Lit, Simca 1000a in Citroen Ami-6 so imeli največ navdušenih obiskovalcev.

Na pariškem salonu je bila konkurenca nemških, italijanskih in angleških avtomobilov zelo močna, vendar je francoska avtomobilska industrija z visoko ceno teko dobro zaščiten, da se bo vsaj devet desetih interesentov

moralo odločiti za domače avtomobile.

Kot rečeno — veliki avtomobili niso več zanimivi: zaradi parkiranja in neokretnosti in tudi zaradi neskončnosti. Uveljavilo se je pravilo, da sme ekonomično vozilo uporabiti največ 6 do 7 litrov goriva na 100 kilometrov. Vse prednosti pa seveda ni mogoče imeti. Cenen in ekonomičen avto ne more biti obenem tudi lep. Novi mali Renault je manj grd od malega Citroena, a o kakšni lepoti tudi pri njem ne more biti govora. Nova tisoč kubična Simca je vsa nekakšna starijola, a Ami 6 izgleda kot ostanek avtomobila, ki je bil pod gljivino. Toda vsi trije imajo razveseljive prednosti: so razmerno nizko ceno, majhno porabo goriva, okretnosti in dokajš-

Določene cene televizorjev

Državni sekretariat za blagovni promet je izdal odločbo, po kateri proizvajalne gospodarske organizacije ne smejo zvišati sedanjih prodajnih cen televizorjev. S sedanjimi cenami je treba razumeti cene, po katerih so proizvajalne organizacije prodajale televizorje na dan 25. oktobra.

Kdaj ni treba plačati carine za uvoženi avtomobil

Zvezni izvršni svet je dopolnil uredbo o začasnih splošnih carinskih tarifih. Po tej dopolnitvi ni treba plačati carine od osebnih avtomobilov, ki so jih uvozili ali ki jih bodo uvozili v šestih mesecih iz tujine jugoslovanski državljani, vanje v inozemstvu ali ki so došli so bili premeščeni na službo-bili študenti v inozemstvu s pogodbo, da so živeli od 15. oktobra 1959 do 15. marca 1961 v inozemstvu nepretrgoma več kot eno leto.

njo brzino. Vprašanje je le, kako bodo uspeli na zunanjem tržišču, kjer zanje velja visoka carina. Razen tega imajo močno konkurenco v starem Volkswagenu in v Fičkotu.

Včasih na ptujskem trgu ni popušanja

Atomska radiotehnika

Profesor Lev Artisimovič eden najbolj znanih sovjetskih fizikov, je izjavil, da bo čez pet do deset let mogoče postaviti radijske atomske postaje, ki bodo tako močne, da bo tehnika prometa spremenjena. Vsak atom, je rekel profesor Artisimovič, lahko smatramo kot majheno radijsko postajo, ker ima elektromagnetne valove. Ko se bo pripravilo to svojstvo atomov in uravna, bo moč njihovo izžarevanje koordinirati.

S pomočjo radijskih atomskih postaj — je rekel sovjetski učejnik — bomo lahko proizvajali snope elektromagnetnih valov, tankih kot igla, a v resnici zelo močnih. Po njegovem mnenju bo mogoče poslati signale tudi izven sončnega sistema, na daljavo 1 milijarde kilometrov.

Fotoamaterji so razstavljali

Za mesec tehnike je organiziral Fotoklub v Kidričevem v posebnih prostorih restavracije Kidričevega razstavo 40 fotografij svojih članov, ki je trajala en teden in je končala 28. oktobra 1961.

Fotoamaterji so razstavili največ slik iz raznih krajev z zgradbami, motive iz narave, posnetke živali in živalic, motive iz dela in počitka ter motive z otroci pri delu in igri. Slike je ocenila 3-članska komisija in je priporočila odobro kluba 3 avtorje slik za nagrado, nekaj pa za pohvale, obenem pa je predlagala, da bi se take razstave ponavljale večkrat na leto ob raznih praznikih — vb 1. maju, dnevu vstaje ali pa 29. novembru, in da bi pridobili ves amaterje, da bi razstavljali svoja dela.

Nagrade so bile slike tov. Vlada Serca, Petra Gegića in Franca Kranjca.

V glavnem je razstava dosegla svoj namen. Vzpodbudno je vplivala na številne amaterje v Kidričevem, ki so jim razstavljenе slike pokazale, kako je treba jemati a fotokamero odlomke iz življenja, ki mnogo povedo in ki vzbujajo na razstavah posebno občudovanje.

Prav verjetno bodo prireditelji te razstave s pridobitnimi izkušnjami lažje organizirali še več razstav, k bodo privabile na obisk in ogled tudi druge fotoklube ter da bodo člani fotokluba iz Kidričevega lahko odšli na take razstave tudi drugam. VJ.

Nevtronske bombe

Nekoli smo slišali (in občutili) za razdejalne, zažigalne in podobne bombe, danes nas strašijo z atomskimi, hidrogenskimi, super in kdo ve kakšnimi bombami še.

Med temi je na primer nevtronska. Kakšna pošast je to? Res je pošast. Pri eksploziji atomske bombe nad Hirošimo je bilo daleč od rušilnega dejstva še vedno ogromno žrtev. To so bile žrtev radiacije — ali bolj znanstveno — žrtev nevtronov. Zamislite si ciznizem, ki navaja eno in drugo stran k raziskovanju v tej smeri:

— Nevtronska bomba pri svoji eksploziji ne bo delovala rušilno in ne bo povzročala nobene gmočne škode. V primerjavi z atomskimi in vodikovimi bombami pa bo imela neprimerno višje kolonijne radioaktivnih snovi in silno široko polje radiacije... Ta bomba bi bila po velikosti zelo majhna in z njo bi lahko operirala mala skupina vojakov v čisto taktične namene. Bilo bi jo mogoče uporabiti za sabotaže ob sodelovanju vtihotapljenih diverzantov. Uporabna bi bila zlasti v gosto naseljenih krajih, saj je njena odlika, da ubija vse, kar je živo — od slonov do mikrobov...

Ciznizem, ki bi ga mogli pripisati le brezcilnemu elektronskemu robotu.

Sedem Nemcev za Zofijo

(Nadaljevanje s 2. strani)

granate so padale druga za drugo. Podvil sem se naprej med drevmi. V isto smer, v kateri sva prej hodila z Zofijo. Pretekel sem okoli 200 m, granate in krogle so ostale že daleč za mano, ko se mi je zazdelo, da se nekaj giblje med drevjem na moji levi. Vrgel sem se na tla in prisluhnil. Tedaj sem nenadoma zagledal sedem Nemcev, ki so se mi v gosjem redu približevali, vendar pa me bodo zgrešili, če bom ostal miren. Vsi so bili do zob oboroženi. Skrbno so se prikrivali za drevesi, videti so bili močno vznemirjeni, kakor da se bojujejo, da jih utegne za vsakim drevesom čakati partizanska puška. Ko sem jih gledal, sem si dejal, da je napočil trenutek, ko lahko maščujem Zofijo. Pod drevesom sem skrbno postavil strojnico na njene tri noge, vtaknil vanjo žaržer, nato pa pomeril nekoliko pred prvega Nemca. Potem sem čakal. Ko mi je prvi Nemec stopil na strel, sem pritisnil na sprožilec in naravnal cev vzdolž cele kolone. Spustil sem rafal petdesetih nabojev... Vseh sedem Nemcev je padlo kakor izpodsekane smreke. Padli so, preden so utegnili ugotoviti, kaj jih je zadelo. Vstal sem in stekel proti truplom, prepričan, da sem jih pobil do smrti.

Res mi ni bilo treba uporabiti samokresov, ki sem jih bil odvezel malo prej ubitima Nemcem; vsi so bili pošteno mrtvi! Sedem za Zofijo!...

Poslednja kolonija „pravih“ kitolovcev

Lov na kite je industrija ali vsaj posebna panoga ribje industrije. Ljudje, ki se z lovom na kite ukvarjajo, se ne štejejo med navadne ribiče, pač pa se amatrjo za nekaj več.

Sicer pa imajo za lov na kite posebne ladje, ki so že prave tovarne. Že med samim lovom na teh ladjah ulov »predelajo. Ulovljene kite namreč predelajo v toliščo, kožo, meso in razne derivate, tako da pripeljejo na kopno že vse sortirano. Posebno so glede tega znani Norvežani, Kanadčani in Sovjeti.

Da gre dejansko za pravo pravcato industrijo, nam pove sledeči podatek: V minulem letu so na vseh morjih poovili okoli 16 tisoč kitov. Ta številka nam pove že veliko več, če vemo, da je kit v svojih raznih vrstah največji živeči sesalec na Zemlji, in da, n. pr. kit-plavač, ki je 40 metrov dolg, da tudi 230 centov tolišče.

Ker pa je lov na kite zavzet tolikšen obseg, se nekateri sprašujejo, ali bi ne kazalo lov omejiti, da bi se ohranila zvrst. O tem posebno pišejo v deželah, kjer predstavlja lov na kite pomembni vir dohodkov in hkrati možnosti stalne zaposlitve več tisoč ljudi. Nekaj takih je tudi v zakotnem, toda zelo lepem fjordu Andalsnes v severni Norveški. Zdi si sicer čudno, toda če pridemo v ta kraj, kjer se v zavetju oaze razteza nekaj majhnih otočkov, na katerih žive le ribiči in kitolovci, bomo videli spominski tu cvetiti češnje in mandarine. Toda od tega ti ljudje ne morejo živeti.

Predatec je to na severu in čeprav jim Zailovski tok prinaša poletni nekaj južnih sap, je poletje prekratko, da bi se prebivalstvo ukvarjalo s poljedelstvom. Zato je njih življenje izključno na morju.

Toda ti kitolovci niso navadni kitolovci, ali bolje povedano, ostali so »pravilni kitolovci«, kajti res je, da imajo svoje tri ladje za lov na kite, toda gre za take

Marjan Remec KLOPOTEC

Ulica nevest

Ulica Grand street v New Yorku je v najstarejšem in najrevnejšem kraju Manhattana, otoku nebotičnikov. Iz nje so se že zdavnaj izselili »finji« ljudje, namesto njih pa so prišli novi sromajšni priseljenci in se začeli ukvarjati s trgovino. Še danes je moč opaziti njihovo prejšnjo navado, ustvarjati v stroki »branje«. Tako, na primer, v Clinton streetu prodajajo samo žensko konfekcijo v neki drugi ulici samo perilo, v tretji v glavnem obleke za moške.

AMERIKO SO ODKRILI

Kaže, da imajo Kitajci podobne popadke, kakršne so imeli Rusi pred nekaj leti. Pekinški časopis Ven Val Pao je ugotovil, da so Amerjko odkrili Kitajci in to že tisoč let pred Kolumbom. Žal, da je ta zgodovinska resnica šele letošnja.

ladje, s kakršnimi so hodili na kite pred desetletji, in se s kakršnimi hodijo danes, ko se je edja spremenila tudi v tovarno za predelavo ulova.

V fjordu Andalsnes žive še spo starem. Ko se odpravijo pozno jeseni s svojimi tremi ladjami na lov, ostanejo vsakekrat na morju

je po dva tedna, da se nato vrnejo spet za teden, dva. In tako vso zimo.

Ko ladja odpuje iz matičnega pristanišča in se nekje sreča s »credos« kitov, ubije enega ali dva, kot se ji pač posreči, ga nato napihne in pusti tu. Nato nadaljuje pot da je, dokler ne pobje kakih sedem, osem, tudi deset večjih ali manjših kitov, nato ubere pot proti domu in sproti pobira kite, ki jih je ujela in ubila prej.

Ko pride ladja v svoje matično pristanišče, ima privezanih za seboj celo »credos«, tudi do deset kitov, ki jih prevzamejo v predelavo »mesarije«. Kot ponosni lovci na kite označujejo ime svoje svoje sorojake, ki ne spadajo v njih kategorijo.

Ker pa so pri svojem lovu ostali še tam, kjer so bila njih predniki pred desetletji, je njih lov na morju zelo težak, naporen, neredko tvegan kajti 200-tonske ladje niso kdo ve kako priporočljive na razburkanem Severnem morju v dobi zimskih viharjev.

Včasih pa jim zagode kakšno tudi kak kit velikan, ki več ur vleče za seboj ladjo, ko so ga iz topiča zadel z usodno harpuno. In vendar se ti ljudje ne bi hoteli sprijazniti s sodobnim načinom »ova, kajti živeti hočejo svoje življenje starih naved tradicij in vsega tega, kar jih veže na preteklost, pa čeprav se že sami zavedajo, da je minila doba zgodbe o »Moby Dicku« in razne druge zgodbe, ki so se v njihovih še danes lezevši in s sleme kritih kolibah pripovedovale še v dobi njihovih dedov in pradedov, pa čeprav v zelo razviti in napredni Norveški.

Opisni in objave

Mestni kino Ptuj

predvaja 3. novembra t. l. ameriški barvni film »NAJBOLJŠE OD VSEGA«, 4. in 5. novembra t. l. ameriški barvni film »PONOSNI UPORNIK«, 7. in 8. novembra t. l. italijanski film »VOLARE«.

Kino Ormož

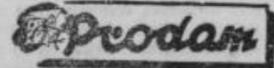
predvaja 4. in 5. novembra t. l. ameriški barvni film »SAYONARA«, 8. in 9. novembra t. l. francoski film »LJUBIMCI«.

Kino »Svoboda« Kidričevo

predvaja 4. novembra t. l. ameriški barvni film »DOLOČEN NASMEH«, 8. novembra t. l. nemški film »DEKLICA ROSE MARIE«.

Kino Zavrč

predvaja 5. novembra t. l. ameriški barvni film »SONCE ZNOVA SIJE«.

KOMPLETNO KUHINJSKO in razno drugo **POHIŠTVO** prodam zaradi selitve. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Franc Krajnc, Ptuj, Prešernova 24.

OBVESTILO

Obveščamo cenjene odjemalce, da se začne s 1. novembrom t. l. non-stop prodaja kruha v prodajalni v Lackovi ul. 1, istočasno pa obveščamo odjemalce, da se zaradi predaje starega obrata pri Dravi Stanovanjski skupnosti isti zapre s 1. novembrom 1961.

OBJAVA

Podpisani preklicujem in obznanjujem žalitve, izrečene o Radmilu Paj, učitelju v Leskovcu, ker se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega pregona zoper mene. — Anton Polajžar, galvaniser, Pobrežje štev. 58.

Zuran Marija, Budina 25 (1898) umrla 11. oktobra 1961; Serdinšek Jera, Krčevina 18, (1899) umrla 8. oktobra 1961.

Štalcer Karl, Ptuj, Prešernova 7, in Savec Jožefa, Prešernova 7; Forčsterič Vincenc, Markovci 76, in Ramšek Justina, Brstje 34.

ROJSTVA

DEČKE SO RODILE:

Čuček Marija, Smoljnci 17 — Frančka; Belšak Marija, Podvinci 113 — Bogomira; Petrovič Elizabeta, Bukovci 154 — Janeza; Kopše Neža, Dobrična 10 — Tončka; Ber Elizabeta, Rogoznica 45a — Igorja; Fjederšek Rozalija, Preša 7 — dečka; Plohl Ivana, Bukovci 167 — Branka; Illec Terezija, Mestni vrh 2 — Stanislava.

DEKLICE SO RODILE

Cajniko Marija, Obrež 108 — Zvonko; Korez Elizabeta, Stoperce 21 — Marijo, Terezijo; Lah Ivana, Markovci 5 — Darinko; Kropec Ivana, Podložje 120 — Nevenko; Sajko Anika, Podgora 22 — deklco; Kristovič Marija, Gradšče 145 — deklco; Muršič Elizabeta, Doljč 38 — Kristjino.

Dopisujte v PTUJSKI TEDNIK

V zadnjem času so se zdravili ali se še zdravijo v ptujski bolnišnici naslednji ponesrečenci: Petrovič Terezija, Ljubljana, Tovarniška 42 — padla je in si poškodovala rebra; Hronek Jože, Stoperce 7 — padel je in si poškodoval glavo in prsni koš; Topolovec Franc, Gruškovje 104 — nekdo ga je napadel in mu poškodoval telo; Jurgec Darinka, Medribnik 21 — padla je po stopnicah in si poškodovala glavo; Podgoršek Matilda, Zetale 74 — padla je in si poškodovala hrbtenico; Belc Avgust, Zg. Hajdina — podrl ga je avto in mu poškodoval telo; Zelenko Terezija, Gomilce 8 — popekla se je s krompom po telesu; Mlakar Janez, Popovci 8 — pri delu mu je stroj poškodoval desno roko; Vogrinec Marija, Strelci 7 — padla je in si poškodovala nogo; Hertiš Franc, Kungota 34 — podrl ga je avto in mu poškodoval telo; Vičar Milan, Rotman 12 — padel je in si poškodoval levo nogo; Plohl Roman, Krčevina 45 — s sekuro si je poškodoval desno roko; Kajnih Ignac, Gabernik 36 — padel je z drevesa in si poškodoval glavo; Lah Terezija, Naraplje 32 — s krompom se je opekla po desni nogi; Skrllec Jože, Maribor, Smetanova 60 — padel je z motorja in si poškodoval glavo; Masten Vladimir, Frankovci 34 — pri delu mu je stroj poškodoval levo ro-

Rokomet

Jelka Fric odide v Ljubljano

Z rokometno tekmo v nedeljo, 29. oktobra 1961, v Ptujju med ženskima ekipama Branika in Drave se je končal jesenski del. Nedeljska tekma je bila poslovilna tekma Jelke Fricove, ki motega tekmovalca.

Prav bi se bilo spomniti na vse tekme, v katerih je sodelovala Jelka, pa tudi, kdaj in kje se je začela intenzivno baviti z rokometom pri RK Dravi.

Začelo se je pred 5 leti z medrazredno tekmo na ptujski nižji gimnaziji. Takrat so jo opazili in pravilno ocenili njene sposobnosti ter navdušenje za rokomet. Na povabilo, naj bi prihajala k treningu, je zardela in obljubila, da bo prišla. V kratkem času se je izkazalo, da je Jelka skrit talent, in res, postala je steber ekipe, ena izmed najboljših strelk in ena izmed najboljših igralok Slovenije.

Svoj ognjeni krst je prestala na prvenstveni tekmi s Svobodo v Ljubljani. Od takrat je bila stalna članica prvega moštva. Na treningih je bila vestna, pridna in disciplinirana. Pravilno si je znala razdeliti čas, da ji je poleg študija ostalo še nekaj za šport.

šport * šport * šport

DRAVA - BRANK (mladinci) 12:9

V prijateljski rokometni tekmi je Drava ponovno premagala Brank, tokrat mnogo prepričljiveje kot v prvenstveni tekmi.

Leta 1960, je bila prav Jelka izbrana za najboljšo športnico Ptujja. Sodelovala je pri mnogih tekmah, pri najmanj 120. Več kot 400 je strela nasprotnikovo mrežo. Bila je odlična v obrambi in v napadu. Prvega moštva Drave si brez nje ni bilo mogoče zamisljati.

Slovo v nedeljo je bilo Jelki priznanje za vse prizadevanje in uspeh. Poslovia se je od igralcev in občinstva. Med odmorom sta jo obe moštvi obsuli s cvetjem, domača ekipa pa se ji je oddolžila s skromnim darilom. Prisrčno je bilo ob njenem slovesu tudi moštvo Branika.

Dobri športniki Jelki želijo športni tovariši pri študiju v Ljubljani mnogo uspehov. Tam ne bo imela težav pri vstopu v vrste RK Slovenija, če ji bo le ostajalo za šport od študija kaj časa. Vsekakor bodo na kemičnem oddelku univerte v Ljubljani spoznali v Jelki dobro tovarišico in marljivo študentinjo.

HUMOR

VOJAŠKA

Rekrut, ki so mu ukazali lupiti krompir, se obrne k naredniku: — Kaj, v letu 1961 še ni strojev za lupljenje krompirja? — Se razume, da so — odvrne narednik — prav ti si najnovejši model.

OTROŠKA

Pri zajtrku: — Očka, je res, da se velike ribe hranijo s sardinami? — Seveda sinko. — Kako pa odpirajo konzerve?

POSLEDICE

— Da bi se prikupil zaročenki — pripoveduje mladenič — sem ji povedal, da imam zelo bogatega strica. No, sedaj imam pa še zelo lepo teto.

ŠOLSKA

— Ivanček, tvoja naioga o psu je do pičice enaka naiogi tvojega brata. — Saj sva pisala o istem psu.

Športna dejavnost na gimnaziji

Gimnazijski športni aktiv, ki so ga ustanovili lani, je dosegel že precejšnje uspehe. V lanskem šolskem letu je imel štiri medšolska srečanja. Ptujski dijaki so bili najuspešnejši v rokometu, kjer so trikrat zmagali in le enkrat izgubili, v ostalih športnih panogah so se pa po začetnih porazih počasi popravili. Zelo dobra je bila tudi nogometna ekipa, ki je v sindikalnem prvenstvu zasedla 2. mesto.

Letos bo športni aktiv nadaljeval začetno delo. V načrtu imajo več medšolskih srečanj, ki zblizujejo dijake srednjih šol. Zraven tega se bodo vse sekcije udeležile sindikalnega prvenstva in raznih srednješolskih tekmovanj.

Glavna skrb aktivna pa bo množičnost na zavodu. V ta namen se bodo organizirala razredna tekmovanja v rokometu, nogometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu in šahu. Največja ovira tega tekmovanja je pomanjkanje prostora in časa, vendar z razumevanjem tov. Hlupiča, bodo del tekmovanja dijaki izvedli kar med telovadnimi urami. Nekateri razred so pričeli celo že z vestnimi pripravami, medtem ko je tekmovanje v šahu že v polnem razmahu.

Po zaslugi dijaka Nežmaha, ki vodi tekmovanje, potekajo igre v redu in disciplinirano, dosežena pa so bila tudi že prva presenečenja. Tako so drugošolci v prvem kolu porazili četrtošolce s 3:0 ob eni prekinjeni partiji. Tekmovanje se nadaljuje vsako soboto.

Po mnogih letih se je tudi športno življenje na ptujski gimnaziji razgibalo.

Študentski šport

Dejavnost ptujskih študentov-športnikov pa se je nadaljevala še med počitnicami, ko so se preusmerili na mirnejšo odbojko. Po dve tekmi z odbojkarji TAP in JLA so gladko dobili. Pomembno je tudi 2. mesto v odbojki na tradicionalnem športnem turnirju v Kidričevem, kjer jim je prvo mesto za las ušlo.

V letošnjem letu so finančne razmere v Klubu ptujskih študentov zelo slabe. Športniki se tega zavedajo, ker pa ne želijo, da bi bila ogrožena njihova dejavnost, so začeli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov med članstvom.

Ce govorimo o športnih uspehih ptujskih študentov, vsekakor ne smemo pozabiti uspeha 1.-majskega turnirja, ki so ga organizirali študentje v Ptujju v Železničarskem domu. Sodelovale so ekipe JLA, gimnazije, Ptujja in PAK. Tekmovali so

tega zavedajo, ker pa ne želijo, da bi bila ogrožena njihova dejavnost, so začeli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov med članstvom.

Ce govorimo o športnih uspehih ptujskih študentov, vsekakor ne smemo pozabiti uspeha 1.-majskega turnirja, ki so ga organizirali študentje v Ptujju v Železničarskem domu. Sodelovale so ekipe JLA, gimnazije, Ptujja in PAK. Tekmovali so

tega zavedajo, ker pa ne želijo, da bi bila ogrožena njihova dejavnost, so začeli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov med članstvom.

Ce govorimo o športnih uspehih ptujskih študentov, vsekakor ne smemo pozabiti uspeha 1.-majskega turnirja, ki so ga organizirali študentje v Ptujju v Železničarskem domu. Sodelovale so ekipe JLA, gimnazije, Ptujja in PAK. Tekmovali so

ULICA NEVEST

(Nadaljevanje s 5. strani) v Grand streetu pa obleke za neveste.

Tukaj je razporejenih druga poleg druge, 17 takih prodajaln. Ne, kateri lastniki imajo tudi po dve ali tri take prodajalne, pa se jim vseeno izplačajo dvakratni ali trikratni stroški, ker imajo kupci občutek, da je razporejeno različno blago. Lastniki pa imajo več priložnosti prodati obleke. In čeprav »dolnje mesto« uživa glas cenenosti nasproti drugemu »gornjemu mestu«, se tudi tukaj cena poročne obleke suče od 35.500 dolarjev. V Ameriki ni navada, da bi si ljudje naročali obleke po meri pri krojaču ali šivilji. Izjema je le poročna obleka, tukaj naročajo obleke stranke iz vseh krajev dvojnega kontinenta med Al-

jasko in Ognjeno zemljo. Prihajajo cele družine (velikokrat po 15 oseb), da izberejo obleke za nevesto. Dobro je, če so naročili obleke tri ali štiri mesece prej, toda zgodaj se, da se mlada jutraj odloči, da se bo zvečer poročila. V tem primeru je treba svečano obleko sešiti v roku sedmih ur, kar pa je treba tudi temu primeru plačati.

Te specialne trgovine rade trgujejo tudi na veliko. Nobena posebnost niso poročne obleke v barvi za drugo, tretjo, a tudi za šesto poroko, ker je starost nevest med 15 in 65 leti. Pravijo, da so poročne obleke zanesljiv posel. Če je vojna ali mir, zima ali poletje, dosej se še ni noben lastnik pritožil, da mu trgovina slabe nese.

Konec zlorab v „Dravinji“ pri Lovrencu

(Nadaljevanje z 2 strani)

Četudi bi bile tehnično brezhibne, bi jih podjetje težko prodalo, ker po tem blagu na trgu ni bilo posebnega povpraševanja. Škoda, ki je pri tem nastala na vloženem delu in materialu znaša v skupno z obrestmi 3.093.656 din. Podjetje jih je v knjigovodski evidenci izbrisalo kot nekurentno blago. Ker lučke niso šle v promet, se jih je skušal Strel po nasvetu ostalih pajdašev zopet znebiti na špekulativnem način. Podjetje jih je dalo v hrambo nekemu podjetju v Ljubljani s tihim dogovorom, da naj prevzemnik predmete kljub neuporabnosti proda, če bo našel dovolj naivnega kupca. Ko pa do prodaje ni prišlo, je vložil upravnik pred gospodarskim sodiščem proti temu podjetju tožbo na plačilo prevzetega blaga. Tožbo je seveda izgubil. Poleg že itak visoke škode pa je povzročil zadruzi še nadaljnjih 189.084 din nepotrebnih sodnih stroškov. Na podoben način se je lotil tudi prodaje neuporabnih stikal za nekega zasebnika iz Izole in izdelavo žilindrine opeke, ki jo je organiziral kar na svojo roko pod firmo in s sredstvi zadruge. Kakšna je dejanska pri proizvodnji opeke nastala škoda najbrž ne bo mogoče nikdar zanesljivo ugotoviti, ker o tem ni vodil evidence. Pri proizvodnji opeke zaposlenih delavcev pa ni prijavil socialnemu zavarovanju. Poleg takih za podjetje tveganjih, pa je znal pod firmo zadruge organizirati tudi zase donosne posle. V teku zadnjih osemih let je kupil pri kmetih za svoj račun najmanj 4.500 litrov vina in večjo količino žganja. Kupljene pijače je pozneje in to največkrat kar med rednim delovnim časom prodal v podjetju zaposlenim delavcem, kar je še poslabšalo že itak nizko delovno disciplino. Na svojo riko je kupoval in prodal čevljar-skim pomočnikom in vajencem drobno čevljarско orodje sumljivega izvora. Delavcem čevljarске delavnice je dajal šest

mesecev namesto plače kar nove čevlje. Na tak način jim je po približnih podatkih dal 302 para čevljev, katere so pozneje kot krošnjari prodajali svojim odjemalcem. Poleg čevljev pa jim je dajal tudi zgornje in spodnje usnje. Ker so delavci iz prevzete usnja običajno med rednim delovnim časom izdelovali svojim privatnim strankam čevlje, je zajelo sušmarstvo v podjetju neslučen obseg. Ob koncu leta je za delavci obračunal prevzete čevlje in usnje. Odtegneno protivrednost za prevzeto blago, ki je znašala skupaj s še nekimi dohodki okrog 950.000 din, pa ni odvedel v blagajno podjetja, pač pa je organiziral iz tega zneska črni fond. Potem ko je skrbno uničil vso dokumentacijo, ki se je nanašala na prodane čevlje in usnje, si je iz tega zneska za dve leti nazaj izplačal potne stroške brez vsake dokumentacije v znesku 215.800 din. 296.900 je porabil za plačilo prevoznih stroškov zasebnikom, 50.000 din za kolektivne izlete, 200.000 din pa za črne nakupe lesa. Ostanek črnega fonda v znesku 227.660 din pa je izginil neznanu kam. Samovoljno je tudi izgraval določbe tarifnega pravilnika. Tako je izplačal trgovskima potnikoma Omeragiču in Volmajerju, ki sta se skupno z njim znašala na zatožni klopi, kar preko 1.300.000 din na račun provizije. Nezakonito izplačilo pa je prikriji tako, da sta oba navedena po njegovem priporočilu izstavila lažne obračune potnih stroškov in dnevnice. Na račun potnih stroškov je izplačal sebi in Ivanu Pernatu za uporabo zasebnega avtomobila okrog 50.000 din za pogonsko gorivo in amortizacijo. Na račun podjetja je za njun osebni avto kupoval tudi posamezne rezervne dele. Tudi Alojz Volmajer je lahko iz obratnih sredstev podjetja kupoval zase tekstilno in drugo blago. Ediju Rupniku in Borisu Zorču je samovoljno priznal provizijo pri prodaji »U« omaric v znesku okrog 70.000 din. Izdatek pa so

v plačilni listi evidentirali, kot da je bil izplačan na račun presežka norme. Zasebnikom, ki so za podjetje opravljali prevoze, je izplačeval račune, ne da bi predhodno plačali ustrezni davek. S tem jim je omogočil, da so se izognili plačilu davka v znesku 78.650 din. Tudi s črnim nakupom lesa je omogočil zasebnikom, da so se izognili plačilu družbenih prispevkov v znesku okrog 70.000 din. Vzorno je svojega šefa posnemal tudi računovodja Edo Rupnik. Čeprav je v podjetju glede prostega časa užival izredne ugodnosti, si je za zasebna potovanja v Ljubljano k svoji družini zaračunal potne stroške in dnevnice. Tako si je neupravičeno izplačal kar 100.425 din. Svoji hčerki Ireni, ki je bila pri podjetju nekaj časa honorarno zaposlena, je namesto urnega honorarja za opravljeno delo, ki ji ga je določil delavski svet, obračunal kar potne stroške in dnevnice. Na ta način ji je preveč izplačal okrog 17.000 din. Prometni davek v znesku 120.000 din, ki bi ga moral sam plačati na znesek 600.000 din, ki ga je prejel za izdelavo signalnih lučk, je plačal kar iz sredstev podjetja. Lahko bi še na dolgo naštevati številna kaznivá dejanja, ki jih je vsem skupaj očitala obtožnica. Sodišče je po dolgem in izčrpnem dokaznem postopku obsodilo zaradi ponedve, zlorabe uradnega položaja, ponarejanja uradnih listin, nevestnega gospodarskega poslovanja in drugih kaznivih dejanj upravnika Ludvika Strela na dve leti in pet mesecev strogega zopora, računovodjo Edija Rupnika na dve leti in dva meseca strogega zopora, trgovsko potniko Alojza Omeragiča in Alojza Volmajerja pa vsakega na štiri mesece zopora, medtem ko je tehničnega vodjo Borisa Zorča oprostil od obtožbe. Javni tožilec je vložil pritožbo zaradi pre nizkih kazni in zaradi oprostitve delovne sodbe. Poleg tega pa se je tožilec pritožil tudi zato, ker sodišče ni izreklo obtoženec varnostnega ukrepa prepovedi opravljanja vodilnih funkcij v gospodarstvu, ker so s svojimi dejanji brez dvoma dokazali, da jim takih funkcij v gospodarstvu v bodoče ne bi bilo več varno zaupati.

Sindikalna podružnica obrtnih delavcev Ptuj vabi na

VESELO MARTINOVANJE

Ki bo v soboto, 11. novembra 1961, v prostorih Narodnega doma v Ptujju s pričetkom ob 19.30. Godba »Veseli priekis« — ples — bar — bogat srčolov.

Predprodaja vstopnic v prodaji loterije. Pripravljalni odbor

Novi darovalci krvi

Dne 17. oktobra 1961 so darovali kri krvodajalci iz Cirkovc: Petrovič Milan, Lah Anton, Solatnik Jaka, Sagadin Jože, Baklan Franc, Brglez Adolf, Babšek Franc, Klasinc Jože, Gradišnik Ivanka, Hergan Magdalena, Vedlin Helena, Kacjan Leopold. Dne 19. oktobra 1961 so se odzvali iz Vidma naslednji krvodajalci: Gabrovac Jožefa, Brusar Ana, Duh Terezija, Letonja Marija, Smolinger Julčka, Ciglar Julijana, Čeh Marija, Kmetec Ivana, Drevenšek Anica, Zemljak Ivan, Cafuta Peter, Drevenšek Marija, Selinšek Ana,

Krček Ana, Murko Jože, Širovnik Katarina. Dne 24. oktobra 1961 so darovali kri krvodajalci iz Leskovca: Cajger Marija, Bračić Veronika, Vidovič Marija, Topolovec Gilzela, Kozel Cecilija, Vidovič Julčka, Krajnc Barbara, Arnejčič Liza, Meško Filomena, Vinčič Liza, Drozg Marija, Mlakar Gera. Dne 30. oktobra 1961 so darovali kri krvodajalci iz Desterenika: Mohorič Martin, Bezjak Anton, Kramberger Anton, Kolenič Terezija, Crnko Katari-

na, Marinič Marija, Slegl Marija, Kovačič Terezija.

Vmes so darovali kri še posamezni krvodajalci: Kirbiš Anton, Potočnik Adolf, Perger Slavica, Krajnc Anastazija, Hergan Franc, Kuhar Jakob, Salkovič Slavko, Pongračič Milivoj, Pajnikher Katica, Drozg Marija, Kontaršek Marija, Pihler Gera, Kontaršek Alojz, Pajnikher Valent, Mohorko Juri, Mohorko Anton, Kramberger Ivan, Kozjak Pavel.

Prav lepa hvala vsem organizatorjem in krvodajalcem, prav posebno pa tistim, ki so se odzvali v nujnih primerih!

Rdeči križ Ptuj. Splošna bolnišnica Ptuj